

Inicijativa triju mora -
nove prilike za OIV

6

U rad pušteno pet dodatnih
OIV Fire Detect AI kamera

16

Intervju -
Mario Podboj

34

OIV

Godina V. | BROJ 18 | rujan, 2023.

Novine Odašiljača i veza d.o.o.

ISSN 2671-2040

Razvoj DVB-T2 i
DAB+ mreža – ušteda
kroz nadogradnju
postojeće opreme

4

SIGURNOST

Uvodna riječ – Tihomir Stojanović	5
-----------------------------------	---

6

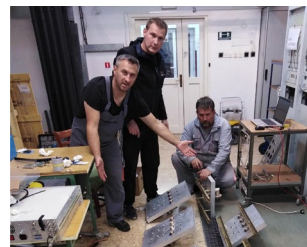
POSVEĆENOST

Inicijativa triju mora – nove prilike za OIV	6
Modernizacija odašiljačkih objekata Šestine i Mandićevac	9
Radio Koprivnica započela emitiranje sadržaja na DAB+ platformi	10
Izazovi uvođenja digitalnog radija u Hrvatskoj	11
Proširenje FM mreže odašiljača Hrvatskog katoličkog radija	12
Razvoj DVB-T2 i DAB+ mreža – ušteda kroz nadogradnju postojeće opreme	14
U rad pušteno pet dodatnih nadzornih kamera	
OIV Fire Detect AI sustava	16
Uvođenje podsustava za održavanje u OIV-u	17
Upravljanje rizicima	18
Čemu sad ESG?	22
OIV uložio gotovo 10 milijuna eura u održivo poslovanje	26
Konferencija povodom otvorenja natječaja HRIO 2023	27
GDPR i njegova primjena u našem Društvu	28
Što je mentalno zdravlje i zašto je ono bitno?	32

36

ISKRENOST

Intervju – Mario Podboj	34
Održan 9. „Memorijalni malonogometni turnir Denis Karlo Petrinc“	38
Spartan Race utrka prvi puta u Hrvatskoj	39
Zaposlenici izvan OIV-a – hokej na travi	40
OIV Back to work 2023	42

OIV Digitalni signali
i mreže

Kad je veza i dostupnost pitanje biti ili ne biti

98%
POKRIVENOG
TERITORIJA

Mobilna radijska mreža visoke sigurnosti i pouzdanosti

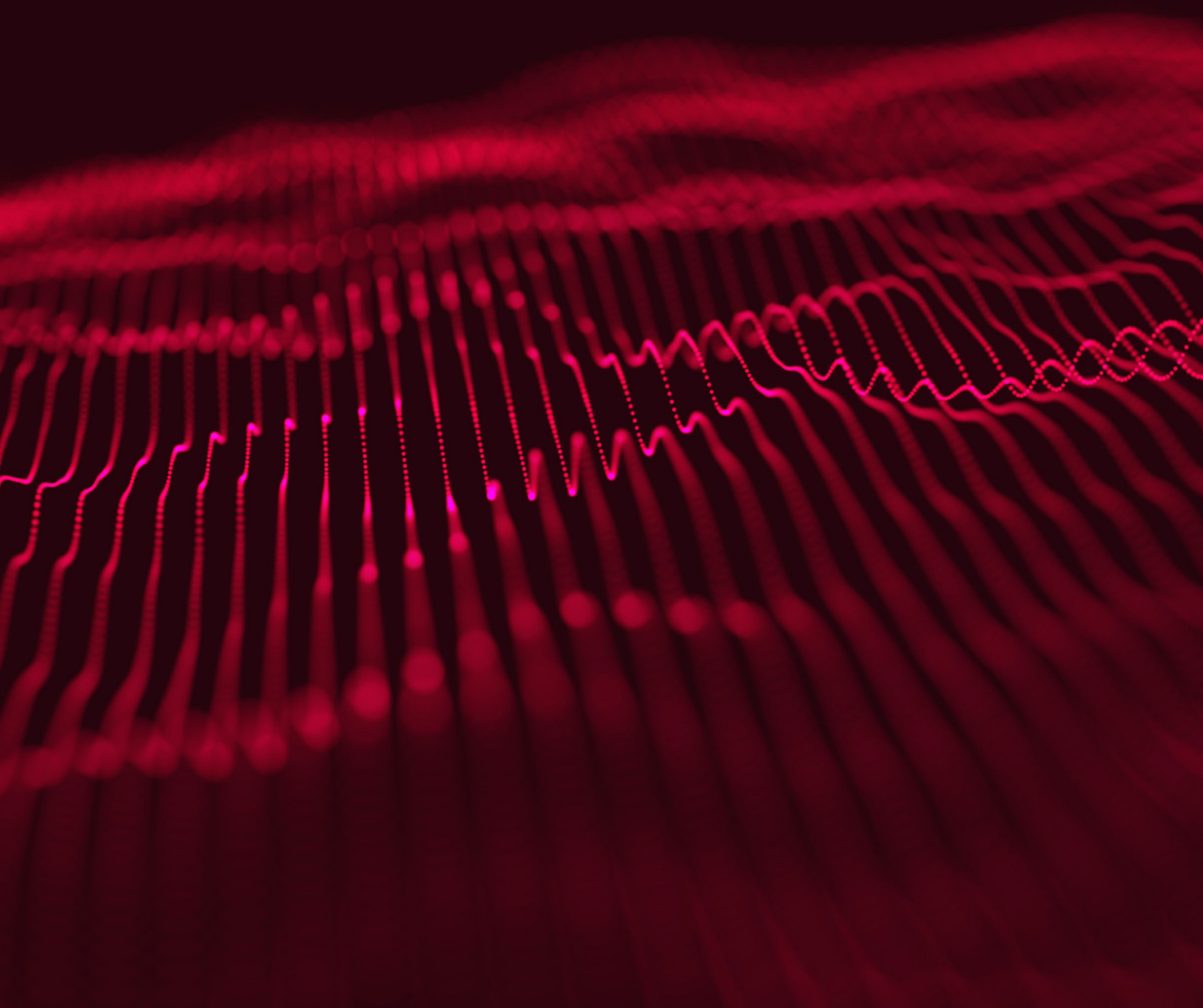
24 sata, 365 dana u godini Cronect omogućuje neograničenu nacionalnu komunikaciju profesionalnim službama u Hrvatskoj.

SLUŽBE JAVNE SIGURNOSTI | KOMUNALNA PODUZEĆA
JAVNE USTANOVE (NACIONALNI PARKOVI I PARKOVI PRIRODE)
ZAŠTITARSKE SLUŽBE | INDUSTRIJSKA POSTROJENJA
ORGANIZATORI VELIKIH JAVNIH DOGAĐANJA

www.cronect.hr

OIV

Uvodna riječ

TIHOMIR STOJANOVIĆ, rukovoditelj Odjela za razvoj i održavanje poslovnih IT sustava

Drage kolegice i drage kolege, zadovoljstvo mi je dati uvodnu riječ u ovom 18., „punoljetnom“ broju OIVin-a.

Naš časopis vrlo rado najprije na brzinu prolistam, a kasnije detaljnije proučim članke koji su mi interesantni. Premda sam na početku bio i pomalo skeptičan prema novinama u tiskanom formatu u eri digitalnih formata i instant sadržaja, vrlo brzo sam shvatio da tiskani format ima svoj čar i fizičku trajnost dok se digitalni format brzo premjesti u neki sporedni folder i zaboravi. Što se tiče sadržaja u OIVin-u, moram priznati da se, unatoč tome što sam kao rukovoditelj odjela upućen u poslove Društva, često iznenadim prisustvom OIV-a u novim i zanimljivim projektima.

Ne znam koliko me dobro poznajete pa evo par riječi o meni. Gotovo cijeli svoj radni vijek, najprije na HRT-u, a kasnije u OIV-u proveo sam na poslovima podrške u internom IT-u, kao sistem inženjer, programer i administrator različitih IT sustava, dok u proteklih gotovo deset godina radim posao rukovoditelja odjela koji se bavi poslovima internog IT-a. Od posljednje reorganizacije odjel nosi naziv Odjel za razvoj i održavanje poslovnih IT sustava.

Poslovi odjela nisu vezani uz osnovnu djelatnost tvrtke, ali su prisutni u svim segmentima poslovanja, od onih jednostavnijih kao što je nabava ICT opreme za osnovne uredske poslove pa do razumijevanja i podrške najsloženijim procesima tvrtke te prijedloga za njihovo po-

boljšanje i optimizaciju. Često se u tim poslovima mi „interni IT-evci“ moramo staviti „u cipele“ onoga tko traži pomoć, shvatiti njegov posao i probleme, a kako bismo pronašli optimalno rješenje. S druge strane tu je čitav niz tehnologija od kojih je potrebno izabrati onu najprikladniju za pojedinu primjenu i rješavanje problema.

Kako se to popularno kaže, izazova ima dosta, od brojnih projekata i zahtjeva za podrškom unutar OIV-a kao i manjka kvalitetnih zaposlenika koje je na današnjem tržištu rada sve teže pronaći i zadržati.

Ljeto, barem kalendarski, se polako približava kraju, a do kraja godine nas čeka puno ambicioznih IT projekata, onih redovnih kao što su nabava ICT opreme kao i novih koje tek treba uvesti u poslovanje. S jedne strane tu su projekti implementacije raznih IT sustava, od proširenja SAP-a, novih funkcionalnosti u DMS sustavu te implementacije NP-BBI programskog rješenja u suradnji s drugim sektorima kako bismo sve te sustave povezali u onaj krovni.

S druge strane, očekuje nas implementacija novih sigurnosnih sustava kako bismo zadovoljili zahtjeve propisane ISO 27001 normom. Po najprije, tu je sustav za upravljanje i nadzor mobilnih uređaja čija se implementacija očekuje do kraja listopada.

Konačan cilj nam je da svi radimo što učinkovitije, a pritom na sigurniji način. Put do toga pun je brojnih prepreka, rezultati se često odmah ne uočavaju, a ponekad se moramo spustiti koju stepenicu da bismo se nakon toga uspjeli. No, ne sumnjam da ćemo svi zajedno uspjeti u tome.

Inicijativa triju mora – nove prilike za OIV

Pripremio: **Dario Kaurić**, savjetnik za materijalno-financijske i opće poslove

.....

Suradnja, a ne antagonizam, povezivanje sjevera Europe s jugom, izgradnjom digitalne, energetske i transportne infrastrukture bile su teme Poslovnog foruma Inicijative triju mora, koji je održan u Bukureštu u Rumunjskoj, a na kojemu je sudjelovala i Republika Hrvatska kao jedna od zemalja osnivača.

.....

Inicijativa triju mora potaknuta je od strane tadašnje predsjednice Republike Hrvatske i predsjednika Poljske još 2015. godine, kao reakcija na geopolitičku destabilizaciju Europe započetu Ruskom aneksijom Krima. Prvi sastanak predsjednika država i vlada Inicijative Jadrana, Baltičkog i Crnog mora, održan je 2016. u Dubrovniku, gdje je 12 zemalja centralne, istočne i južne Europe odlučilo još prisnije povezati svoje infrastrukture i svoja gospodarstva, kako bi taj prostor postao još sigurniji, konkurentniji i otporniji.

Dok su zemlje zapadne Europe odavna povezane brzim cestama i željeznicom, dalekovodima, nafto-

vodima i plinovima kao i telekomunikacijskim mrežama velikih brzina i propusnosti, zemlje središnje i istočne Europe međusobno su odvojene u smislu moderne infrastrukture, a posebno je ta odvojenost izražena na pravcu sjever – jug.

Tri stupa inicijative triju mora izgradnja je prometne, energetske i digitalne infrastrukture. Uz već pokrenuti investicijski fond *3 Seas Investment Fund* i Poslovni forum gospodarstvenika, Inicijativa uvodi novi alat za zbližavanje - 3SI fond za inovacije, za napredne tehnologije pokrenute svrhom.

Na sastanku u Bukureštu 6. i 7. rujna 2023., Inicijativi triju mora priklju-

čila se i Grčka – kao 13. članica, a Inicijativu i dalje snažno podržavaju strateški partneri - Europska komisija, Njemačka i SAD.

Predsjednik Uprave OIV-a Mate Botica sudjelovao je uz predsjednika Vlade Andreja Plenkovića i ministra Davora Filipovića na summitu Inicijative triju mora i 3SI poslovnom forumu.

Obraćajući se prisutnima, premijer Plenković u svom govoru je ukazao na dobrobit Inicijative, koja kada je inicirana 2015., nije mogla predvidjeti tektonske promjene koje će generirati Ruska agresija na Ukrajinu - promjene globalnog

sustava suradnje, međunarodnog prava, transportnih, gospodarskih i energetske pravaca. Zaključio je da su energetska, transportna i digitalna suradnja ključna područja za razvoj država Inicijative, a kojima se osnažuje individualna i zajednička otpornost.

Poslovni forum inicijative triju mora

Dok je Inicijativa triju mora prvenstveno politički orijentirana, poslovni forum Inicijative platforma je za privlačenje privatnih ulaganja. Uz snažnu prisutnost međunarodnih razvojnih i financijskih institucija (EBRD, EIB, OECD, MMF), gospodarstvenika, privatnih i javnih tijela, nastoji se pospješiti javno-privatna partnerstva, kako bi i sama Inicijativa triju mora u potpunosti bila gospodarski funkcionalna i poslovno operativna.

Na Poslovnom forumu Inicijative triju mora, rasprave su bile usmjerene na tri prioriteta područja. Ključna, fokusna Inicijativa triju mora (engl. 3SI) je digitalna infrastruktura i vizija pametne digitalne poveziivosti (engl. *smart connectivity*) koja proširenjem digitalnih komponenti na energetske i transportnu infrastrukturu, stvara nove poslovne modele upravljanja gospodarstvom u stvarnom vremenu, stvara pametnu infrastrukturnu mrežu prilagođenu obnovljivim izvorima, pametnu logistiku i pametno upravljanje energijom i prometom.

Digitalna poveziivost čini ulaganja u energetiku i promet otpornim na buduće promjene, integrira infrastrukturu s digitalnim platformama, te omogućuje optimiziranje njenog korištenja kroz povezivanje nacionalnih energetske tržišta. Pametna digitalna poveziivost pomaže svakoj

od zemalja u regiji da učinkovitije osigura opskrbu energijom, te osigura energetske neovisnost.

Sukladno ciljevima Inicijative triju mora, paneli Poslovnog foruma bili su usmjereni na tri područja:

1. Energetika – Vodik, Nuklearna energija, Obnovljivi izvori

2. Transport – Cestovni, Željeznički promet

3. Digitalni razvoj – Umjetna inteligencija, Informacijska sigurnost

Panel o energetici voden je premisom da je sigurna opskrba jeftinim energijama preduvjet funkcioniranja gospodarstva i svih aktivnosti jednog društva. Razmatrani su trendovi novih tehnologija, očekivanih inovacija i raspoloživosti financiranja novih tehnologija. Uz ogromne potencijale obnovljivih izvora,

prezentiran je napredak i izazovi proizvodnje „zelenog“ vodika, kao i napreci u proizvodnji mini nuklearnih reaktora. Inovativnim malim, modularnim reaktorima engl. SMR - *small modular (nuclear) reactors*, dimenzija 21mx12m biti će moguće sigurno i jeftino proizvoditi struju i generirati toplinu na različitim nezahtevnim lokacijama, a spomenuti reaktori mogu vrlo lako zamijeniti postojeće termoelektrane koristeći njihovu sadašnju infrastrukturu.

Panel o transportu raspravljao je o ulozi Inicijative triju mora u razvoju regionalne povezanosti, naglašavajući transformacijski utjecaj digitalnih tehnologija na razvoj transporta, mogućnosti zamjene zrakoplova brzim vlakovima, sigurnosnim aspektima transportnih pravaca, mogućnostima financiranja i ostalim temama važnim za transport.

Panel o digitalnom razvoju fokusirao se na održivu i sigurnu integraciju umjetne inteligencije u poslovanje i informacijska sigurnost računalstva u oblaku. Veliki broj IT stručnjaka svjedočio je o nevjerojatoj brzini razvoja i enormnim učincima koje u zadnjih nekoliko mjeseci stvara generativna umjetna inteligencija i zaključkom da bi sve dobronamjerne tvrtke trebale maksimalno poticati usvajanje AI znanja, potaknuti razvoj vještina korištenja umjetne inteligencije i sposobnosti rada svih svojih zaposlenika sa umjetnom inteligencijom.

Sudjelujući na Poslovnom forumu Inicijative triju mora, premijer Andrej Plenković, pohvalio je nastup dvadesetak hrvatskih kompanija, između kojih je bio i OIV. Premijer je primijetio da su to Društva koja su došla promovirati projekte koji su važni za Hrvatsku, potvrdivši direktan

doprinos investicija u energetsku, prometnu i digitalnu infrastrukturu u trenutne Europske prioritete.

U svom obraćanju, predsjednik Uprave OIV-a Mate Botica, potvrdio je status i pojačani intenzitet rada na NP-BBI projektu, koji je dio digitalne agende Inicijative triju

mora i izravno pridonosi ostvarivanju zadanih ciljeva Inicijative, te je istakao interes OIV-a za razvijanje suradnje u nekoliko međunarodnih projekata Inicijative.

Ministar Filipović govorio je o dekarbonizaciji, diverzifikaciji energetskih izvora i do sada učinjenom na osiguranju opskrbe plinom Hrvatske i njenih susjeda prvenstveno kroz udvostručenje LNG kapaciteta. Govorio je i o iskorištavanju geotermalnog potencijala Hrvatske, te međunarodnom projektu jadranske doline vodika.

Gospodarski je rast makro regije EU zemalja triju mora već sada 67% veći od EU prosjeka. Unatoč tome, veliki potencijal regije u kojoj živi 111 milijuna stanovnika moguće je dodatno iskoristiti, a zemlje članice Inicijative mogu se još bolje povezati i značajnije utjecati na vlastiti zajednički razvoj, ali i na razvojnu politiku Europske Unije.

Predsjednik Uprave OIV-a Mate Botica potvrdio je status i pojačani intenzitet rada na NP-BBI projektu, koji je dio digitalne agende Inicijative triju mora i izravno pridonosi ostvarivanju zadanih ciljeva Inicijative, te je istakao interes OIV-a za razvijanje suradnje u nekoliko međunarodnih projekata Inicijative.

MODERNIZACIJA ODAŠILJAČKIH OBJEKATA ŠESTINE I MANDIĆEVAC

Obnovom i izgradnjom odašiljačkih objekata podižemo komunikacijski standard

Pripremila: **Anita Škornjak**

OIV kao vodeća kompanija za pružanje komunikacijske infrastrukture, provodi značajne investicije u cilju poboljšanja kvalitete telekomunikacijskih usluga. Ova inicijativa obuhvatila je od početka godine dva ključna projekta u vidu temeljite obnove i izgradnje odašiljačkih objekata na području Grada Zagreba i Osječko-baranjske županije s ciljem osiguranja bolje povezanosti i modernizacije radi unaprjeđenja telekomunikacijske usluge za korisnike.

U Zagrebu, na postojećoj lokaciji Šestine krajem siječnja započeli su radovi na projektu zamjene dotrajalog antenskog stupa novim čelično rešetkastim stupom visine 23 metara koji je projektiran za prihvrat nove opreme OIV-a i drugih telekomunikacijskih operatera. U sklopu projekta unutar ograđenog dijela montiran je i kontejner za smještaj elektroničke komunikacijske opreme te je izvršeno preseljenje opreme s postojećeg na novi stup, a svi radovi koji uključuju i uređenje okoliša dovršeni su krajem travnja.

Ulaganje se nastavilo u svibnju ove godine i u naselju Mandićevac, u Osječko-baranjskoj županiji izgradnjom potpuno novog odašiljačkog objekta koja obuhvaća čelično rešetkasti antenski stup visine 36 metara i kontejner za smještaj opreme. Izgradnjom ovog objekta povećava se investicijska vrijednost kompanije, a s time i dugoročna stabilnost s obzirom na činjenicu da je OIV na dosadašnjoj lokaciji bio u zakupu.

S ciljem osiguranja sigurnosti i funkcionalnosti, oko oba objekta izgrađene su ograde, a izvođač svih radova na lokacijama bila je pouzdana kompanija Tehno-elektro d. o. o. iz Đakova. U izradi projektnih rješenja sudjelovali su DALEKOVOD-PROJEKT d. o. o., I.A. PROJEKTIRANJE d. o. o. i Ensitea d.o.o., a nadzor radova proveli su stručnjaci OIV-a te je tako **Tamara Marcijuš** obavljala funkciju glavnog nadzornog inženjera, **Srdan Majić** proveo je nadzor nad građevinskim radovima te nadzore nad elektrotehničkim radovima **Ivica Grgić** na lokaciji Šestine i **Frano Šarić** na lokaciji Mandićevac.

Ovi projekti rezultirat će boljom kvalitetom telekomunikacijskih usluga navedenih područja, čime krajnji korisnici mogu očekivati bolji signal za mobilne uređaje i brži pristup internetu. OIV nastavlja ulagati u modernizaciju i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture kako bi osigurao bolju povezanost i kvalitetu usluga za

svoje korisnike širom Hrvatske. Ovi projekti predstavljaju samo mali dio šire strategije usmjerene prema unaprjeđenju telekomunikacijske infrastrukture i poboljšanju korisničkog iskustva.

Radio Koprivnica započela emitiranje sadržaja na DAB+ platformi

Pripremla: **Ida Balog**

.....

Nakon što su potpisani ugovori s novim DAB+ nakladnicima Extra FM-om i Happy FM-om, početkom rujna potpisan je ugovor i s Radio Koprivnicom koji će uskoro započeti s emitiranjem svog programskog sadržaja na toj digitalnoj radijskoj platformi.

.....

Program Radio Koprivnice bit će dostupan u regiji DBO-DC0 koja obuhvaća Međimursku, Varaždinsku, Koprivničko-križevačku, dio Bjelovarsko-bilogorske, Krapinsko-zagorske, Grad Zagreb, Zagrebačku, dio Sisačko-moslavačke, Karlovačke i dio Primorsko-goranske županije.

Ova radijska postaja pridružuje se tako HR1, HR2, Radiju Nacional, Radiju Tvornica, Extra FM-u i Happy FM-u na ovoj popularnoj platformi, a mjesta za dodatne nakladnike još ima budući da je jedna od prednosti DAB+ u odnosu na FM i mogućnost prijma većeg broja programa.

**KUD BAŠ SMETNJE
KAD IDE REFREN!**

DAB+

Prebaci se na novo iskustvo slušanja radija,
**DAB+ DA SE BOLJE
ČUJEMO**

OIV
DAB+ Digital
Radio

Novo doba
radija

OIV DAB+ DIGITAL RADIO

Izazovi uvođenja digitalnog radija u Hrvatskoj

Pripremila: **Ida Balog**

Liderova konferencija „Marketing & Sales by Numbers“ održana je 7. srpnja 2023. godine u restoranu Maksimir i još jednom zanimljivim predavanjima i diskusijama privukla brojne marketinške i prodajne stručnjake

Jedna od tema bila je i OIV DAB+ Digital Radio usluga te su tako voditelj projekta DAB+ u OIV-u **Bruno Cigrovski**, direktorica Radio grupe **Neda Čekolj Čavid** i tehnički direktor u Radio Istri **Dragan Joivić** u sklopu jednog od brojnih panela raspravljali o utjecaju digitalizacije na kvalitetu programa i emitiranja.

Potrebna dodatna promocija usluge

„Pokrivenost signalom digitalnog radija naše zemlje je čak 96,3 %, a autocesta 93 % što je posebno važno jer je DAB+ europska priča,“ rekao je Cigrovski te dodao kako je jedan od izazova svako činjenica da još uvijek premalo ljudi zna što je točno digitalni radio, koje su njegove prednosti te da ga često poistovjećuju s internet radijom.

„Za razliku od analognog FM-a signala, odašiljanje i primanje signala provodi se digitalno, a prija-

mnici su slični kao onima u FM-u. No, na digitalnim prijammnicima nije potrebno pretraživati frekvencije već se pretražuje putem naziva ili logotipa stranica. Potrebno je naglasiti kako svaki DAB+ prijamnik ima mogućnost prijma i FM programa, ali ne i obrnuto. Isto tako, budući da se signal odašilje i prima „preko zraka“, a ne putem telekomunikacijske mreže kao što je slučaj kod internetskog radija, digitalni radio nije ovisan o cijenama davatelja usluga i internetskoj vezi“, pojasnio je Cigrovski.

Čekolj Čavid je istaknula kako je radio masovni medij, a ono što je najvažnije oglašivaču jest slušavnost, pa bi svakako trebalo zajednički još više raditi na promocije ove usluge. S time su se složili i ostali sugovornici posebice jer je FM spektar na nacionalnoj i regionalnoj razini te u većim gradovima popunjen i nema novih dostupnih frekvencija, dok s druge strane DAB+ otvara dodatni prostor za nove nakladnike, a postojeći dobivaju mogućnost proizvodnje novih sadržaja.

Proširenje FM mreže odašiljača Hrvatskog katoličkog radija

Pripremila: **Ida Balog**

Ugovorom između OIV-a i Hrvatskog katoličkog radija potpisanim u rujnu prošle godine, naše Društvo preuzelo je brigu o distribuciji i odašiljanju signala tog radija na razdoblje od deset godina te prihvatilo izazov osiguranja visoke kvalitete usluge i pouzdanosti odašiljanja programa HKR-a putem zemaljske mreže FM odašiljača.

U skladu s time počelo je proširenje mreže odašiljača HKR-a novim odašiljačkim objektima i pokrenuto dodatno odašiljanje programa s objekata Brinje, Maljen i Korčula.

Isto tako, započeo je projekt postupne obnove opreme na svim objektima s kojih se odašilje program HKR-a i radnje na optimizaciji mre-

že te je tako odašiljanje programa u Virovitici, Slatini i Splitu preseljeno sa starih lokacija na one OIV-ove.

Također, povećane su snage odašiljanja s objekata Učka, Promina, Biokovo i Velika Petka dok su na većini odašiljačkih objekata odašiljači zamijenjeni novima, a predviđena je i zamjena na objektima Šibenik Šubićevac, Vukovar, Vrlika i Virovitica.

„Radi osiguravanja što veće pouzdanosti usluge, odašiljači HKR-a na važnijim objektima ugrađeni su u takozvane N+1 sustave s pričuvnim odašiljačem, a u narednom razdoblju obaviti će se zamjena uređaja i ugradnja u N+1 sustave na objektima Ugljan-Mala Glava

i Psunj. Uz zamjenu odašiljačke opreme na objektima povezanim OIV sustavom veza, istovremeno se osigurava pouzdan dovod modulacije putem OIV sustava veza i satelitskog prijma“, naglasio je **Bruno Cigrovski**, rukovoditelj Odjela za odašiljačke sustave i voditelj ovog projekta.

Završetkom navedenih radova kompletna HKR mreža odašiljača bit će obnovljena i osigurana u smislu kvalitete i pouzdanosti odašiljanja, omogućujući tako građanima neometano slušanje programa na području cijele Republike Hrvatske, sada još kvalitetnije pokrivenom signalom HKR mreže.

“Raduje nas nastavak višegodišnje suradnje s OIV-om kao i činjenica da ćemo kroz godine koje su pred nama povećati broj odašiljača s kojih će se moći slušati program HKR-a, dobrog radija za dobre ljude. Naš program jedinstven je po sadržaju i glazbi te po činjenici da smo jedini neprofitni radio s nacionalnom koncesijom koji ima brojne slušatelje diljem Hrvatske, ali i šire. Stoga nam je važna kvaliteta odašiljanja signala, a u OIV-u smo pronašli pouzdanog partnera s velikim i vrijednim iskustvom”,

rekao je v.d. ravnatelj Hrvatske katoličke mreže
preč. doc. dr. **Krunoslav Novak**.

Razvoj DVB-T2 i DAB+ mreža – ušteda kroz nadogradnju postojeće opreme

Pripremila: **Ida Balog**

Postignućima OIV-a doprinijeli su brojni naraštaji zaposlenika te velik broj timova i pojedinaca koji su svojim talentima, znanjem i doprinosom omogućili neprekidan napredak našeg Društva.

Naša organizacijska kultura vrednuje zaposlenike i potiče ih u njihovom profesionalnom i individualnom razvoju uz nezaobilazno priznavanje njihovog doprinosa.

U nastavku donosimo jedan takav primjer stručnosti i predanog rada te orijentiranosti na budućnost. Radi se o velikom projektu razvoja DVB-T2 i DAB+ mreža odnosno ostvarivanje ušteda kroz nadogradnju postojeće opreme, a odgovornost za taj projekt preuzeo je naš Stručnjak za profesionalnu elektroniku **Andelko Klančir**.

Andelko je u OIV-u već punih dvadeset godina te je napredak i promjene u tehnologijama uvijek savladavao bez poteškoća. Nadređeni uvijek ističu njegov izniman interes za rad i kontinuirano ostvarivanje rezultata na najvišoj razini, a kraše ga pronicljivost, inovativnost te traženje najboljih rješenja. Njegova

strast prema elektronici i tehnologiji općenito te hobi i aktivnosti kojima se bavi i u slobodno vrijeme dali su mu i dodatne sposobnosti osmišljavanja tehnoloških rješenja u projektima s kojima se susreće na poslu. Sve to Andelko je primijenio i dao nezamjenjiv doprinos na projektu prelaska emitiranja zemaljske televizije DVB-T na standard DVB-T2 i uštedama koje su proizašle iz istoga.

Zbog potrebe oslobađanja radio frekvencijskog spektra za daljnji razvoj mobilnih širokopojasnih usluga bilo je potrebno prijeći na učinkovitiju tehnologiju prijenosa televizijskih signala. Nakon uvođenja DVB-T signala 2010. godine, OIV je 2020. godine priveo kraju još jedan velik projekt – prelazak na novi DVB-T2 način odašiljanja TV programa. Prije prelaska, svjesni velikog potencijala za uštedu koju bi oprema korištena za emitiranje DVB-T standarda donijela, predloženo je da se za pričuvne odašiljače velikih snaga za buduću DVB-T2 mrežu, uz određene pregradnje, umjesto kupnje novih, iskoriste vrlo kvalitetni postojeći uređaji.

Nakon ispitivanja na odašiljačima, analize potrebnih radnji, dostupnosti materijala, svih troškova i stanja postojeće opreme, prijedlog je prihvaćen i pristupilo se realizaciji projekta pregradnje kako bi se na vrijeme postojeći uređaji pripremili za standard DVB-T2 i integrirali u sustave 1+1 s glavnim, novim odašiljačima.

” Zbog svoje dobre pouzdanosti i moguće implementacije u novije sustave, OIV je odlučio dio postojećih DVB-T odašiljača pregraditi na način da mogu emitirati prema DVB-T2 standardu, te ih koristiti kao pričuvne uređaje u 1+1 sustavu budući da statistički ionako rade manje od 2 % ukupnog vremena odašiljanja. U tome slučaju ne bi bilo potrebno nabavljati nove pričuvne uređaje velikih snaga i pripadajuću opremu koji su isti kao glavni jer se tada većina postojeće opreme može iskoristiti za nastavak emitiranja. U skladu s time, osim što bi se osiguralo neprekidno emitiranje DVB-T i DVB-T2 signala ostvarila bi se i značajna ušteda. Za ovakvu pregradnju potrebno je postojeći DVB-T modulator unutar odašiljača zamijeniti s DVB-T2 modulatorom i izvršiti odgovarajuće *hardware* i *firmware* prilagodbe novom DVB-T2 modulatoru te na samom odašiljaču. Sama pregradnja odašiljača i njegova implementacija u sustav 1+1 podijeljena je u nekoliko faza.

Razvoj ovakvog jednog uređaja uvijek počinje odabirom novih komponenti koje zadovoljavaju tehničke i mehaničke zahtjeve kako bi pregradnja bila što jednostavnija i jeftinija, a da se pritom dobije vrlo pouzdan i kompaktan uređaj. Pri odabiru opreme za emitiranje DVB-T2 signala napravljena su detaljna testiranja te je ista odabrana prema nama najbitnijim kriterijima, a to su pouzdanost, mehanička i električna mogućnost ugradnje te najbolji *user-friendly interface* uz naravno samu cijenu uređaja. Konačni odabir pao je onaj modulator koji je imao mogućnost odašiljanja i u DVB-T i DVB-T2 standardu što je bilo neophodno jer smo tada sadržaj još uvijek emitirali u DVB-T standardu.

Nakon odabira glavnog dijela *hardwarea* i njegove prateće opreme

uslijedila je jedna od najzahtjevnijih faza - spajanje dva različita uređaja iz dva različita vremena u jednu funkcionalnu cjelinu. Naravno za mene stručnjaka za profesionalnu elektroniku s dugogodišnjem iskustvom stečenim u OIV-u i izvan, ljubitelja elektronike i tehnologije bio je to pravi izazov koji se ne propušta, unatoč dobro poznatoj činjenici da je razvoj i istraživanje uvijek rizičan proces koji ne mora nužno završiti željenim uspjehom. Nakon nekoliko mjeseci razvoja i izrade mehaničkih dijelova, PCB komunikacijskih sučelja, ožičenja i nove programske podrške uspješno je završena implementacija svih komponenti u zamišljenu cjelinu. Što nas dovodi do sljedeće faze, a to je testiranje uređaja u *live* radu te detektiranje i otklanjanje novonastalih *bugova* i unapređenja funkcionalnosti do sigurnog i pouzdanog rada samog uređaja.

Za testiranje je odabran objekt Psunj i njegova 3 glavna +3 pričuvna odašiljača različitih snaga i različitih godina proizvodnje kako bi se uvjerili da je pregradnja uspješna. Kako su se odašiljači kroz testno razdoblje od šest mjeseci pokazali sigurni i pouzdani za rad nastavili smo s nabavom opreme za ostale objekte - ukupno 27 uređaja i 3 rezervna te ugradnja iste u ostale uređaje. Ova faza trajala je oko dvije godine na terenu uz velik angažman članova timova iz Odjela za radijske tehnologije, Odjela za montaže i Odjela mrežni operativni centar NOC. Ovim putem želio bih se zahvaliti tadašnjim nadređenima - rukovoditelju **Radovanu Lovasiću** i direktoru **Marijanu Paviću** koji su podržali moj koncept pregradnje i dali mi slobodne ruke, a najviše pridruženim članovima tima bez kojih realizacija projekta ne bi bila moguća.“

Andelko Klančir

Osim cjelokupne izrade, Andelko je vodio i najveći dio ugradnji, integracija i puštanja u pogon ovih sustava odašiljača te je svoje znanje u tom dijelu predao i kolegama, a što je dodatno sažeo i u pisanim uputama. Svi sustavi su u vrlo gustom rasporedu završeni u planiranom roku te su pokazali visoku pouzdanost tijekom dosadašnjeg rada, a ujedno je ostvarena značajna ušteda.

Temeljem ovog iskustva, učinjene su prilagodbe odašiljača i prilikom izgradnje DAB+ mreže te je također izbjegnuta nabava nekoliko novih odašiljača i sustava preklopnih automatika, a Andelko s velikim entuzijazmom i dalje nastavlja rad na projektima koji nose uštedu i daju dodatnu vrijednost kompaniji.

U rad pušteno pet dodatnih nadzornih kamera OIV Fire Detect AI sustava

Pripremila: **Ida Balog**

U proteklih nekoliko godina, požari su postali učestala vremenska neprilika diljem svijeta. Tako smo u proteklom razdoblju svjedoci velikih požara kao primjerice onih u Kanadi zbog čega je nezdrava kvaliteta zraka bila čak do New Yorka u SAD-u te onoga na Havajima u kojima je izgubljeno mnogo ljudskih života. Nažalost, ni Republici Hrvatskoj kao mediteranskoj zemlji česti požari posebno u ljetnom razdoblju također nisu strani.

U prošleme broju detaljnije smo pisali o inteligentnom sustavu za ranu detekciju požara, a prilikom čega je najavljeno dodatno proširenje usluge. Nakon što je sredinom lipnja u rad pušten nadograđen OIV Fire Detect AI sustav na osam lokacija u Istarskoj, tri u Ličko-senjskoj i pet lokacija u Primorsko-goranskoj županiji, tijekom srpnja, kolovoza i rujna u rad su puštene dodatne četiri kamere u Šibensko-kninskoj od kojih se jedna nalazi u Nacionalnom parku Krka te jedna u Zadarskoj županiji u Parku prirode Telašćica.

Unatoč tome što nema velik broj

stanovnika, kao ni preveliku površinu, ono što krase našu zemlju jest veliko prirodno bogatstvo, a čak osam nacionalnih parkova i dvanaest parkova prirode samo su dio ovog nacionalnog blaga.

Radi se o područjima poznatim po iznimnoj ljepoti te višestrukih vrijednosti i značaja, a OIV-ov sustav video nadzorom sada pokriva dio ovog neprocjenjivog bogatstva.

Jeste li znali?

PARK PRIRODE TELAŠĆICA

- dom dvije vrste sokola, od kojih je jedna ugrožena
- na rubu parka nalazi se svjetionik Tajer (47m n/v) iz doba austrougarske vladavine
- slano jezero "Mir" stanište je endemične vrste jegulje "kajman"

NP KRKA

- Tvrdi stijene koje okružuju rijeku Krku nekada su bile morsko dno
- NP Krka ima drugu najveću koncentraciju lavande u Europi
- bogat je hrvatskim nacionalnim cvijetom – irisom (perunika)

Uvođenje podsustava za održavanje u OIV-u

Pripremio: **Boris Šmudla**, rukovoditelj Odjela za NP-BBI

Nakon što je implementirana većina planiranih funkcionalnosti softverskog rješenja, u srpnju je pušten u rad informatički podsustav za upravljanje održavanjem koji će zamijeniti dosadašnje softversko rješenje HEFESTO koje se koristilo za sličnu svrhu. Budući se radi o puno naprednijem rješenju s mnogo više funkcionalnosti i namjena, implementacija i korištenje podsustava za upravljanje održavanjem doprinijet će digitalizaciji poslovanja te ubrzati i unaprijediti poslovne procese primarno u core dijelu poslovanja, ali i u drugim segmentima kada su potrebne informacije o održavanju.

Podsustav za održavanje dio je šireg OSS (*Operations Support System*) softverskog rješenja koje se uvodi u

našem Društvu, a sastoji se od dva modula, A³ i W⁴.

A³ je alat za upravljanje imovinom (EAM - *Enterprise Asset Management*) koji omogućuje digitalizaciju i optimizaciju poslovanja radi održavanja materijalne imovine što rezultira većom učinkovitošću i smanjenjem troškova. Pomoću ovog alata možemo pratiti cjeloživotni vijek imovine od planiranja, izgradnje do korištenja. Možemo odrediti trenutni status imovine uključujući stanje, lokaciju i pripadajuće radne naloge, a omogućena je i izrada ciklusa preventivnog održavanja s procjenom troškova te izrada raznih izvještaja o stanju imovine.

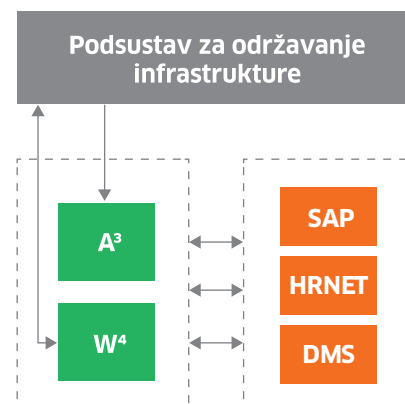
W⁴ je alat za upravljanje radnom snagom (*Workforce Management*), a sastoji se od mobilne i web aplikacije i omogućuje učinkovito planiranje,

predviđanje i dodjeljivanje poslovnih zadataka te poslovnih resursa kako bi se postigla željena razina usluge. Softver osigurava potpuno upravljanje radnim nalogima, ljudima i procesima u svim fazama bilo kojeg zadatka, u svim odjelima, na bilo kojoj lokaciji i u različitim vremenskim uvjetima te je prilagođen potrebama OIV-a. Podržani su procesi korektivnog i preventivnog održavanja, izgradnja i montaža te demontaža.

Podsustav je integriran s drugim poslovnim aplikacijama (SAP, DMS, HRNET) i s ostalim sastavnicama OSS-a te donosi niz prednosti i poboljšanja u odnosu na dosadašnje poslovanje. Uz odgovarajući angažman svih korisnika, podsustav za održavanje trebao bi donijeti novu vrijednost Društvu.

Prednosti za Društvo:

- Integriranost s drugim poslovnim aplikacijama u OIV-u (SAP, HRNET, DMS)
- Međusobna integriranost sastavnica OSS programskog rješenja (A³, W⁴, Resource Inventory,...)
- Mobilna aplikacija
- Olakšano i unaprijedeno kreiranje, praćenje i dodjeljivanje radnih zadataka
- Scheduler za optimizaciju upravljanja radnom snagom
- Praćenje troškova održavanja s izvještavanjem
- Ugrađene procedure za unaprijeđenje zaštite na radu

Upravljanje rizicima

Pripremila: **Vlatka Dokoza**, viša stručnjakinja za računovodstvo i financije

.....

U svim oblicima poduzetništva, postoji mogućnost događaja čije posljedice uzrokuju pozitivne ili negativne učinke na poslovanje. Sva se poduzeća danas susreću s raznoraznim rizicima, bilo na strateškom bilo na operativnom nivou, a koji mogu imati negativan utjecaj na poslovanje ukoliko dođe do prekida ključnih procesa i posljedično do značajnih gubitaka. Upravljanje rizicima treba biti neprekidan proces, koji se odvija kroz ukupnu strategiju poduzeća i kroz primjenu takve strategije.

Isto tako, nalazimo se u brzorastućem prihvaćanju elektroničkog poslovanja, zbog čega će se izloženost rizicima još pojačati, kao i zbog sveopće globalizacije.

Prisutnost na svjetskim tržištima traži od nas definiranje rizika sukladno zakonima i propisima koji vrijede na tim tržištima. Nije dovoljno samo definiranje rizika, moramo izvršiti analizu, uspostaviti prioritete i sveobuhvatno upravljati rizicima kako bismo u potpunosti ispunili i zahtjeve sukladnosti.

.....

POTREBA ZA PROCJENOM RIZIKA

Procjenom rizika poduzeće može utvrditi rizike koje je sposobno prihvatiti te može utvrditi one ne može izbjeći pa će ih transferirati na druge, primjerice osiguravajuća društva, partnere i sl.

Umijeće je postizanje valjane procjene u sposobnosti određivanja onog pristupa procjene rizika koji najbolje odgovara poduzeću, njegovim poslovnim aktivnostima, imovini, ljudskim potencijalima, financijama i okruženju.

Budući da takva procjena traži dodatna znanja i eksperte, time smo ne samo proširili mrežu stručnjaka, nego proširili i vlastite horizonte, znanjima koja nam ranije nisu bila dostupna.

SVEOBUHvatNO UPRAVLJANJE RIZICIMA U OIV-U

OIV ima uspostavljen sustav upravljanja koji osigurava optimalno upravljanje poslovnim aktivnostima, a što između ostalog obuhvaća i razvoj sustava upravljanja rizicima.

Integrirani sustav upravljanja rizicima je proces koji sustavno i cjelovito identificira kritične rizike, kvantificira njihov utjecaj i osigurava provedbu strategije upravljanja rizicima u svrhu povećanja vrijednosti poduzeća.

Cilj sustava je osigurati da upravljanje rizicima obuhvaća sva područja rizika, a osobito da se utvrdi međutjecaj strateških rizika i njihovo djelovanje na novčani tijek poduzeća.

Upravljanje i nadzor nad rizicima u Društvu podijeljen je na četiri različita aspekta djelovanja.

- Prvu skupinu rizika nad kojom Društvo upravlja i nad čim provodi nadzor odnosi se na poslovne rizike, a koji su povezani s poslovnim ciljevima kompanije. Ti rizici podijeljeni su na strateške i operativne, vode se u zasebnoj mapi rizika i prate se na polugodišnjoj razini.

Poslovni/operativni rizici povezani su s poslovnim ciljevima, rizik čije alternativno rješenje ne uspijeva održati efikasnost poslovanja, rizik da nećemo ostvariti neke ciljeve.

Nasuprot operativnom riziku strateški rizik se uočava na strateškim – sveukupnim ciljevima i to je rizik da predložene alternative neće omogućiti ostvarenje strateških ciljeva niti će im doprinijeti na bilo koji način.

- Drugu skupinu rizika Društvo je definiralo iz područja Zaštite na radu i iste prati kontinuirano, a procjena se vrši najmanje tri do četiri puta godišnje.

- Treća skupina rizika odnosi se na rizike iz područja informacijske sigurnosti. Sustav je implementiran u skladu s normom ISO 27001:2013.

- Četvrta skupina rizika odnosi se na rizike usklađenosti, a čija implementacija je u tijeku.

Izloženost i upravljanje operativnim rizicima

Poslovni rizici posloženi su u registru rizika te su klasificirani prema vjerojatnosti i značajnosti. Svakom riziku pridružen je vlasnik rizika, pripadajući izvor iz kojeg se može generirati rizik, te mjere za ublažavanje rizika.

Registar rizika uspostavljen je krajem 2018. godine, a provedba utjecaja mjera na rizik provodi se na šestomjesečnoj razini. Na zadnjoj procjeni registrirano je ukupno 19 operativnih rizika s 90 mjera. Od ukupno 90 mjera, 17 je provedeno u cijelosti, 54 mjere provode se kontinuirano, ukupno 4 mjere su djelomično provedene, 4 su neprovedene, a 11 novih mjera je uvedeno u odnosu na prethodnu procjenu.

Izloženost i upravljanje financijskim rizicima

Financijski rizici predstavljaju osjetljivost novčanih tokova poduzeća na

promjene cijena, kreditnog rejtinga poslovnih partnera, nelikvidnosti te posljedica loše organiziranog operativnog sustava. OIV je izložen raznim financijskim rizicima povezanim s kreditnim rizikom i rizikom likvidnosti te tržišnim odnosno cjenovnim rizikom i rizikom novčanog toka. Društvo prati navedene rizike koji se odnose na poslovanje Društva i njima upravlja

putem internih izvještaja te analizira rizike po stupnju i veličini i na taj način nastoji umanjiti njihov utjecaj. Da bi se u što većoj mjeri smanjila izloženost poslovanja Društva različitim rizicima prikupljaju se informacije o bonitetu i kreditnoj sposobnosti kupaca, ugovaraju se plaćanja unaprijed, pribavljaju bankovne garancije, precizno se ugovara vrsta, kakvoća i količina robe i usluge, kao i rokovi isporuke i postupka preuzimanja, ugovaranja odgovarajućeg prijevoza i ispravnog skladištenja, ugovaraju se čvrste i stabilne valute plaćanja itd.

Financijski rizici koji se u Društvu prate su kreditni rizik, rizik likvidnosti i kamatni rizik.

Navedeni rizici su svrstani u registar strateških rizika i za njih se vrši procjena na šestomjesečnom nivou te je zadnja procjena izvršena za period Q4 2022-Q1 2023. Ukupno je predloženo i prate se učinci 19 mjera. Od 19 mjera 16 se provodi kontinuirano, 1 je provedena u ci-

Mapa operativnih rizika

ZNAČAJNOST	5	0	0	0	0	0
	4	0	0	1	0	0
	3	0	3	2	1	0
	2	2	7	2	0	0
	1	1	0	0	0	0
		1	2	3	4	5
		VJEROJATNOST				

jelosti dok 2 mjere nisu provedene jer nije bilo potrebe za istima.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik neispunjenja ugovornih obveza druge ugovorne strane, čime bi Društvo pretrpjelo financijske gubitke. Osnovne metode zaštite od kreditnog rizika su:

- Analiza poslovanja poslovnih partnera kao temelj za određivanje razine kreditnog rizika
- Instrumenti osiguranja plaćanja
- Diversifikacija poslovnih partnera

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti odnosi se na rizik da novčani primici poduzeća neće biti dovoljni da pokriju tekuće novčane izdatke. Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva održavanje dostatne količine novca kroz održavanje adekvatnih pričuva i korištenjem odgovarajućih bankovnih kreditnih proizvoda, kao i kontinuirano praćenje prognoziranih i ostvarenih novčanih tokova te usklađivanjem dospijuća financijske imovine i financijskih obveza.

Kamatni rizik

Kamatni rizik jest rizik od promjene vrijednosti financijskog instrumenta uslijed promijene tržišnih kamatnih stopa u odnosu na kamatne stope koje se primjenjuju na financijski instrument. Kamatnim rizikom stvara se mogućnost ostvarenja gubitka zbog promjene tržišnih kamatnih stopa u odnosu na kamatne stope koje se primjenjuju na financijsku imovinu ili obveze Društva.

Društvo nije izloženo kamatnom riziku. Aktivnim praćenjem tržišta

kapitala i kamatnih stopa Društvo procjenjuje moguće oblike zaduživanja kod planiranja kapitalnih ulaganja.

Glavni cilj upravljanja rizicima je osigurati dovoljno raspoloživih sredstava koja će omogućiti financiranje planiranog investicijskog programa poduzeća. Dakle, ako poduzeće ne generira dovoljne količine gotovine u određeno vrijeme mora odgoditi

ili odustati od profitabilnih investicija. Iz svega možemo zaključiti da poduzeća trebaju mjerenje rizika temeljiti na novčanim tokovima poduzeća kako bi izbjegli ili umanjili faktor rizika neizvjesnosti kretanja budućih novčanih tokova. OIV aktivno i kontinuirano prati rizike koji direktno utječu na novčani tok poduzeća, te si na taj način u ovom trenutku osigurava značajan iznos likvidne imovine.

Čemu sad ESG?

Pripremio: **Dario Kaurić**, savjetnik za materijalno-financijske i opće poslove

U korporativnom svijetu ESG je jedna od top tema. Radi se akronimu riječi „*Environmental, Social and Governance*“, a unatoč popularnosti posebice u svijetu investicija i financija, mnogi ljudi još nisu upoznati s ovom temom. To nije nešto što je potrebno samo obaviti već se radi o želji da se ostavi pozitivan trag kako za poslovanje tako i za generacije koje dolaze.

OIV se suštinski bavi održivim poslovanjem već godinama. Te smo aktivnosti započeli i prije nego li je to postalo moderno i nazivalo se tim imenom. Tekst objavljen u ovome broju može se nazvati ESG abecedom, a o tome kako je integriran u poslovanje našeg Društva više ćemo se dotaknuti u sljedećem izdanju OIVin časopisa.

Izvještaji o poslovanju

Rezultati poslovanja poduzetnika prate se već stoljećima tradicionalnim sustavom mjerenja poslovnih performansi i izvještajima o kretanju financijskih pokazatelja. Sustav evidentiranja, klasificiranja i interpretacija u novcu iska-

zanih poslovnih transakcija kroz godine i desetljeća sve je sofisticiraniji, a dodatno je standardiziran kompleksnim principima i normativima tj. Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Procesi formalnog evidentiranja, obveze kontrole i revizije te samog izvještavanja regulirani su zakonima i podržani sve kompleksnijim poslovno-informacijskim sustavima.

Obveza izvještavanja o poslovanju u prošlosti nije uključivala obvezu iskazivanja pozitivnih i negativnih učinaka poslovanja poduzetnika na okoliš, na šire društvo, na dionike (engl. Stakeholders), vlasnike, radnike, dobavljače i kupce, a nije uključivao niti obvezu izvještavanja o učincima poslovanja na invalide, manjine, samohrane majke i ostale osjetljivije segmente društva.

Kompanije koje su ostvarivale dobre financijske rezultate smatrale su uspješnima, bez obzira na manjak koristi ili moguću štetu stvorenu zajednici i bez obzira na indirektno stvoreni trošak. Taj trošak moguće je plaćao netko treći, najčešće porezni obveznici ili pojedine grupe i segmenti društva. Povijest je puna primjera praksi različitih kompanija koje su ostvarivale značajne prihode i iskazivale dobit iskorištavajući prirodne resurse, zdravlje ljudi i/ili svoj tržišni položaj, dok su troškove sanacije zagađenja ili liječenja naknadno snosili drugi. Tako su na primjer, duhanske kompanije ostvarivale solidne poslovne rezultate, dok su trošak utjecaja na okoliš, na zdravlje pušača i osoba izloženim pasivnom pušenju snosile obitelji oboljelih, porezni ob-

veznici, a kroz povećane premije korisnici zdravstvenih osiguranja. Slični su primjeri proizvođači azbesta, eksploatacija energenata i mineralnih sirovina.

Nove obaveze nefinancijskog izvještavanja - ESG izvještaji o održivosti poslovanja

U skladu sa 17 ciljeva održivog razvoja - UN agenda 2030, velike svjetske kompanije već dulji niz godina u svoje strategije ugrađuju aspekte održivosti te provode, mjere i izvještavaju o ostvarenju postavljenih nefinancijskih odnosno okolišnih i društvenih ciljeva. Provođenje programa održivosti i objava nefinancijskih izvješća - izvještaja o održivosti neke su velike tvrtke pokrenule još 1999. godine, a danas 96 % najvećih 250

svjetskih kompanija s liste Fortune Global 500 redovito objavljuje takva izvješća. Više od 70 hrvatskih trgovačkih društava obveznici su izrade nefinancijskih izvješća, a dodatnih 54 objavila su nefinancijska izvješća iako to nisu bile obvezne učiniti.

Nefinancijska ili izvješća o održivosti poznatija su pod akronimom „ESG“ izvješća, što je engleska skraćenica „*Environmental, Social and Governance*“ te označava tri ključna područja provedba mjera održivosti, okolišne (*Environmental*), društvene (*Social*) i upravljačke (*Governance*) kriterije u implementaciji održivog i društveno odgovornog poslovanja.

Europska Komisija je prije nekoliko godina usvojila dva strateška

dokumenta kojima su definirani ciljevi održivog rasta, načini financiranja i preusmjeravanja toka kapitala prema održivom gospodarstvu - Europski zeleni plan i Akcijski plan o financiranju održivog rasta.

Nastavno na strateške dokumente, Direktivom o korporativnom izvješćivanju o održivosti (engl. akronim CSRD) i Uredbom o objavama o održivosti u sektoru financijskih usluga (engl. SFDR), kao i Europskom uredbom o taksonomiji (klasifikaciji djelatnosti prema održivosti poslovanja), definirane su konkretne obveze provedbe za sva trgovačka društva Europske Unije. Regulativa uključuje čak i male i srednje poduzetnike, kao i trgovačka društva izvan EU koja posluju na EU tržištu. Tim dokumentima nameću se i definiraju konkretne obaveze definiranja nefinancijskih ciljeva, obveze provođenja mjera radi postizanja tih ciljeva, te objava nefinancijskih izvješća svakog poduzetnika. Obveze počinju odmah za one najveće, pa onda redom za poduzetnike srednje veličine i na kraju za one najmanje.

Baš kao što su kroz propisane standarde financijskog izvještavanja definirani principi i normativi financijskih izvještaja, 31. srpnja 2023. Europska Komisija propisala je i standarde nefinancijskih izvještaja - Europski standardi izvještavanja o

održivosti (engl. akronim ESRS). Indikativno je za važnost ovih izvještaja da je nefinancijske standarde pripremio isto Europsko tijelo koje propisuje i standarde financijskog izvještavanja - Europska savjetodavna skupina za financijsko izvještavanje (EFRAG).

Sustav planiranja i provedbe ESG poslovanja svakog poduzetnika razvijat će se prema očekivanjima i već definiranim (ESRS) standardima te će sadržavati:

- Poslovni model i strategiju
- Opis nefinancijskih ciljeva (uključujući okolišne)
- Politike održivosti poduzeća
- Glavne rizike i glavne štetne učinke
- Pokazatelje

Izvještajni okviri bit će utemeljeni na tri nivoa informacija, općim - neovisnim o sektoru, sektorski specifičnim i specifičnim za svako trgovačko društvo. Izvještaji će pokrivati 12 tema te 82 obveznih podataka (engl. data release requirements) i to u sva tri ESG područja - okoliš, društvo i korporativno upravljanje.

• Segment **očuvanje prirodnog okoliša** izvještavat će o mjerljivom utjecaju poslovanja na prirodu, klimatske promjene, onečišćenje zraka i vode, bioraznolikost, korištenje šuma, energetska učinkovitost, zagađivanje okoliša, upravljanje otpadom, iskorištavanje prirodnih resursa, korištenje vodnih resursa i sl.

• Segment **društveno područje** izvještavat će o utjecaju poslovanja na dionike (engl. stakeholders) i poštovanje opće prihvaćenih vrijednosti (ljudi i odnosi među dionicima - interesnim skupinama, pogođenim zajednicama, zadovoljstvo kupaca, zaštita podataka i privatnost, društvena raznolikost, angažman zaposlenika, odnosi sa širom društvenom zajednicom, poštivanje ljudskih prava, ljudska prava i sl.).

• Segment **upravljačko područje** izvještavat će o procesima korporativnog upravljanja, osoba i tijela koja utječu na donošenje odluka, administriranje i kontrolu po-

slovanja (poslovno ponašanje, politike i procedure, standardi za upravljanje, sastav i način izbora tijela trgovačkog društva, struktura odbora za reviziju, naknade, lobiranje, i sl.)

Izveštaji će sadržavati više od tisuću pojedinačnih podataka od kojih će cca. 30 % biti kvantitativni, a 70 % kvalitativni. Nefinancijske izvještaje će provjeravati i revidirati ovlašteni revizori prema ESMA smjernicama – smjernicama Europskog nadzornog tijela.

Uz spomenute direktive, uredbe i standarde, kompleksna ESG regulativa dopunjena je nizom akata koji su već doneseni ili će biti propisani novim uredbama. Uz već u nacionalna prava prenesene pravne akte u narednim mjesecima očekuje se usvajanje uredbi u nacionalna prava država člani-

ca EU-a. U godinama koje dolaze, moguće će je da će u financijska izvješća poduzetnika biti dodani stupac svake financijske kategorije indeksirane ESG uspjesima i neuspjesima trgovačkog društva.

U sljedećem izdanju pročitajte više o integraciji ESG-a u OIV-u kao i o planovima za budućnost.

OIV uložio gotovo 10 milijuna eura u održivo poslovanje

Pripremila: **Ida Balog**

OIV je u proteklih nekoliko godina u zeleno, održivo društveno odgovorno poslovanje uložio 9,7 milijuna eura. Velik smo potrošač energenata i to nije moguće u potpunosti apsorbirati s obnovljivim izvorima energije jer je potrošnja, posebno struje za naše odašiljače na svim objektima jako velika. Međutim, radimo na tome da kroz kontinuirana ulaganja u novu infrastrukturu i nove uređaje koji su značajno učinkovitiji od onih starih doprinosimo uštedama“, rekao je predsjednik Uprave OIV-a

Mate Botica sudjelujući na panelu „Kako poslovati u skladu sa zelenim, održivim i društveno odgovornim direktivama EU?“ u sklopu 10. Liderove konferencije o izvozu.

Konferencija je održana 4. srpnja 2023. godine u prostorijama Kraš Auditoriuma u Zagrebu pod geslom „Pametni znaju čemu služi izvoz“. Najvažnija je godišnja aktivnost Liderova Kluba izvoznika, projekta pokrenutog kako bi senzibilizirao javnost, posebice donositelje političkih i ekonomskih odluka, o

potrebi snažna poticanja izvoza kao preduvjeta rasta gospodarstva i BDP-a.

Cilj je pokazati dobre primjere, ali i izazove s kojima se izvoznici svakodnevno susreću te ujedno povezati poduzeća izvoznike s poduzećima izvoznici-pocetnicima, potaknuti suradnju na stranim tržištima, a sve u funkciji doprinosa razvoju poduzetništva, proizvodnje, inovativnih modela poslovanja i edukacije temeljem međusobne suradnje i razmjene iskustava.

Konferencija povodom otvorenja natječaja HRIO 2023

Pripremila: **Anita Škornjak**

U Zagrebu je u lipnju održana konferencija povodom otvaranja ovogodišnjeg natječaja Hrvatskog indeksa održivosti (HRIO), u organizaciji Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj (HR PSOR) i Hrvatske udruge poslodavaca (HUP).

Na konferenciji su predstavljene razne pojedinačne aktivnosti HR PSOR-a i HUP-a kojima poduzećima u Hrvatskoj pomažu u postizanju održivosti. HRIO projekt jedna je od zajedničkih aktivnosti tih dviju organizacija koji se tijekom godina pokazao kao izvrstan alat za podizanje svijesti o održivosti poslovne zajednice.

Tijekom konferencije, kroz panel rasprave razgovaralo se s članovima Komisije natječaja te predstavnicima kompanija koje su prethodnih godina bile dobitnice nagrada. Članovi Komisije natječaja su kroz panel

diskusiju prikazali kako je tijekom godina podignuta svijest o postizanju održivosti unutar kompanija, a što se može vidjeti kroz veliki broj projekata koje se provode u istima te kako je i dalje potrebno poticati one kompanije koje su možda još nesigurne u provedbi aktivnosti usmjerenih na transformaciju.

Drugi panel okupio je dobitnike glavnih nagrada HRIO iz prethodnih godina te su u raspravi uz **Vlatku Dokoza**, višu stručnjakinju za računovodstvo i financije u OIV-u, sudjelovali i **Krešimir Mikulandra**, koordinator razvoja ljudskih resursa u AD Plastik-u, **Goran Mikac**, direktor reGALERIJE dio RGNC grupa i **Marta Brkić**, direktorica Dvokut-ecroa. Svi sudionici složili su se kako je ispunjavanje upitnika prvi korak u stvaranju održivog poslovanja koje je temelj dugoročne konkurentnosti. Dokoza je naglasila važnost prijave

na natječaj bez obzira na ishod jer se ispunjavanjem upitnika može napredovati i donositi promjene u svakodnevnom poslovanju.

„Popunjavajući upitnik prepoznali smo područja u kojima možemo učiniti poboljšanja i HRIO nas je potaknuo na promjenu vlastitih procesa u vidu unaprjeđenja i korakom naprijed. To je i motiv zbog kojeg iz godine u godinu popunjavamo upitnik“, naglasila je.

Tijekom konferencije predstavljeni su rezultati natječaja iz prijašnjih godina, u kojima OIV sudjeluje od 2011. godine, a do danas je ponosni vlasnik sedam nagrada u kategoriji Javnih poduzeća. Ovom konferencijom otvoren je ovogodišnji natječaj za ocjenjivanje dobrovoljnih održivih praksi, a zainteresirana poduzeća u Republici Hrvatskoj mogu do kraja rujna pristupiti aktivnoj platformi te popuniti upitnik.

GDPR i njegova primjena u našem Društvu

Pripremio: **Hrvoje Novačić**, viši specijalist za IT sigurnost

Europska perspektiva zaštite osobnih podataka

Ove godine Republika Hrvatska proslavila je svoj deseti rođendan kao punopravna članica Europske Unije čime je postala i članica europskog pravnog poretka s njegovim odgovornostima i privilegijama.

Kažemo privilegije jer i dan danas na mnogim mjestima u svijetu zaštita ljudskih prava ne postoji. Jedno od temeljnih privilegija, odnosno prava koje građani Europske unije imaju jest i pravo na zaštitu osobnih podataka i privatnost. Ovo pravo prvi puta je definirano člankom 12. Opće deklaracije o ljudskim pravima, usvojene i proglašene na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda 10. prosinca 1948. godine.

Opća deklaracija o ljudskim pravima Članak 12.

Nitko ne smije biti podvrgnut samovoljnom miješanju u njegov privatni život, obitelj, dom ili dopisivanje, niti napadima na njegovu čast i ugled. Svatko ima pravo na zakonsku zaštitu protiv takvog miješanja ili napada.

Preuzimanjem spomenutih prava, 25. svibnja 2023. označena je peta godišnjica od početka dana primjene Opće uredbe o zaštiti podataka (Uredba) uvriježenog naziva GDPR (engl. GDPR - General Data Protection Regulation).

Ako se malo vratimo u povijest Europske unije, Ugovorom o spajanju (engl. Merger Treaty) poznatom i kao Briselski ugovor koji je stupio na snagu 1. srpnja 1967. godine započelo je doba moderne Europske unije, a već tri godine kasnije, dakle

1970. godine njemačka savezna država Hessen donosi prvi moderni zakon o privatnosti. Pravna regulativa zaštite osobnih podataka mijenjala se u korak s promjenom oblika europske zajednice i europskih institucija. Prije GDPR-a važno je spomenuti i prvi obvezujući međunarodni instrument zaštite osobnih podataka koji se naziva „Konvencija 108“ koji datira od 28. siječnja 1981. godine. Ugovorom iz Maastrichta 1992. godine uspostavljena je Europska unija, a tri godine kasnije, 24. listopada 1995. godine donesen je važan dokument zaštite osobnih podataka Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

GDPR, tj. UREDBA (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju

izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) predstavlja u cijelosti obvezujući dokument koji se direktno primjenjuje na sve članice nakon stupanja na snagu 25. svibnja 2018. godine. Na području Europske unije navedena Uredba je postigla cilj da se smanji fragmentacija postojećeg zakonodavstva zaštite osobnih podataka.

GDPR je iznimno ambiciozan, složen i strog zakon koji je kreiran da transformira način na koji se osobni podaci prikupljaju, dijele i koriste globalno. Iako sadrži poznate koncepte i načela u već spomenutim povijesnim pravnim dokumentima, učinak Uredbe, kako će se pokazati u vremenu nakon donošenja, jest daleko opsežniji.

Implementacija zahtjeva Uredbe u društvima izazvala je veliki *hype* u IT i security industriji pa i u mainstream medijima i to više nego

ijedna druga europska regulativa do sada. Tvrtkama nije bilo jednostavno protumačiti odredbe i zahtjeve iste, a kamoli ih uspješno implementirati. Osim „papirologije“ Uredba zahtijeva praktičnu prilagodbu postupaka prikupljanja, obrade i pohrane osobnih podataka u poslovnim procesima, poboljšavanja sigurnosti i zaštite osobnih podataka, udovoljavanja novim pravima ispitanika te principima transparentnosti, zakonitosti i poštenosti na koju Uredba potiče.

Politika zaštite osobnih podataka u OIV-u

Donošenjem Politike zaštite osobnih podataka Uprava Društva se obvezala na kontinuirano poboljšavanje sigurnosti osobnih podataka kroz **sustav za upravljanje sigurnošću osobnih podataka** (engl. DPMS - Data Protection Management System), s ciljem usklađivanja poslovanja OIV-a sa zahtjevima Uredbe te drugim nacionalnim propisima koji reguliraju područje zaštite osobnih podataka. Osim zaštite osobnih podataka ovime se osigurava se zaštita prava ispitanika, korporativno upravljanje sigurnošću osobnih podataka te smanjenje šteta po potencijalnim incidentima.

OIV

Ovdje je važno je napomenuti tri stvari:

- Društvo prepoznaje i štiti pravo pojedinca na zaštitu osobnih podataka kao njegovo temeljno pravo
- Opseg DPMS-a pokriva cjelokupno poslovanje Društva što uključuje sve zaposlenike, dobavljače i vanjske suradnike, procese, tehnologije i usluge društva i to na svim lokacijama Društva
- Svi zaposlenici, dobavljači i vanjski suradnici pri radu s informacijskim resursima Društva dužni su pridržavati se zahtjeva propisanih Politikom i pripadajućim dokumentima DPMS-a.

Ispitanik - fizička osoba, pojedinac čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator poput mrežnog identifikatora adrese internetskog protokola (IP adresa) ili identifikatora kolačića (engl.: cookies) ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca.

Izvršitelj obrade (engl. processor) - fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koji obrađuje osobne podatke u ime voditelja obrade.

Voditelj obrade (engl. controller) - fizička ili pravna osoba, tijelo javne vlasti, agencija ili drugo tijelo koje određuje svrhu i sredstva obrade osobnih podataka.

Sustav za upravljanje sigurnošću osobnih podataka

Sustavom za upravljanje sigurnošću osobnih podataka tj. DPMS-om uspostavljaju se novi poslovni procesi koji omogućavaju ispunjenje ciljeva definiranih Politikom zaštite osobnih podataka. Sastoji se od osam standarda i osam zapisa kojim se operativno provode novi poslovni procesi kojima se osiguravaju osobni podaci zaposlenika, klijenata, posjetitelja i drugih sudionika informacijskog sustava Društva.

Jedna od novosti GDPR-a jest i promocija pozicije Službenika za zaštitu osobnih podataka (engl. DPO - Data Protection Officer) koji je kontakt točka Društva prema ispitanicima te prema nadzornom tijelu, što je u Republici Hrvatskoj Agencija za zaštitu osobnih podataka (AZOP). Između ostalog, zadužen je i za informiranje, savjetovanje i podršku poslovnim vlasnicima informacijske imovine Društva, planiranje i procjenjivanje primjerenosti tehničkih i organizacijskih mjera za zaštitu osobnih podataka te ujedno aktivno sudjeluje u slučaju povrede podataka. Adresa elektroničke pošte Službenika za zaštitu osobnih podataka Društva je szop@oiv.hr.

Službenik za zaštitu osobnih podataka (DPO) pruža savjete poslovnim vlasnicima informacijskih sustava u pogledu zaštite osobnih podataka te stoji na raspolaganju svim zaposlenicima koji imaju pitanja vezana za zaštitu njihovih osobnih podataka.

Na temelju DPMS-a u Registru obrade osobnih podataka Društva evidentirane su brojne baze osobnih podataka koje imaju valjanu pravnu osnovu. Zašto je bitno da je Društvo svjesno postojanja i vođenja takvih baza u Registru obrade osobnih podataka? Baze koje obrađuju osobne podatke ispitanika u skladu s određenim pravnim temeljima su legalne i smanjuju mogućnost rizika regulatornih kazni Društvu istovremeno smanjujući rizik nad osobnim podacima zaposlenika od neovlaštenog otkrivanja, prijevara i ostalih kibernetičkih prijetnji. Registar obrade osobnih podataka je najvažniji izvor informacija o informacijskoj imovini ili grupama informacijske imovine Društva koji sadrži i obrađuje osobne podatke te svaku bazu osobnih podataka opisuje kroz 24 parametra.

Sustav za upravljanje sigurnošću osobnih podataka u procjeni rizika nad osobnim podacima oslanja se u potpunosti na sustav upravljanja informacijskom sigurnošću (engl. ISMS - Information Security Management System) radi usklađivanja sa zahtjevima norme ISO/IEC 27001:2012. Međutim, ovdje je potrebno naglasiti da je pri prepoznavanju rizika nad osobnim podacima, s obzirom na velike potencijalne financijske kazne i prirodu zaštite osobnih podataka, potrebno pretpostaviti visok rizik. Dakle, na osobne podatke poput brojeva osobnih iskaznica, fotografija i video snimaka treba gledati kao na podatke visokog rizika.

Izrečene upravne novčane kazne Agencije za zaštitu podataka

(AZOP) u 2022. godini iznosile su 3.981.000,00 kuna*

(*Izvor: https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2023-03-30/165107/IZVJ_AZOP_2022.pdf)

S obzirom na trend porasta sigurnosnih incidenata kroz proboj sigurnosnog sustava dobavljača usluge, važno je upravljati rizikom opskrbnog lanca usluga dobavljača. Sustav za upravljanje sigurnošću osobnih podataka identificira izvršitelje obrade osobnih podataka te inzistira na sklapanju Ugovora o zaštiti osobnih podataka (engl. DPA - Data Processing Agreement), kojim se osigurava mogućnost redovite provjere tehničkih i organizacijskih mjera koje je poduzeo izvršitelj obrade kako bi osigurao adekvatnu razinu sigurnosti postupka obrade osobnih podataka, mogućnost provođenja nadzora od strane neovisnih stručnjaka, provjeru odgovarajućih industrijskih certifikata, ali samo u mjeri u kojoj je to potrebno kako se ne bi nepotrebno ometalo poslovanje izvršitelja obrade.

Naposljetku zaključujemo kako je uvođenje Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR) 2018. godine unutar Europske unije označilo prekretnicu u načinu na koji tvrtke i korporacije obrađuju i štite osobne podatke svojih korisnika i klijenata. Ova sveobuhvatna uredba postavila je visoke standarde za zaštitu privatnosti i podataka te je značajno utjecala na poslovne prakse unutar EU, a samim time preslikala se i na poslovanje OIV-a kao i na način postupanja svakog pojedinca povezanog s Društvom.

Što je mentalno zdravlje i zašto je ono bitno?

Pripremila: **Tina Budić, stručnjakinja za razvoj ljudskih resursa – psiholog**

.....
 U mjesecu koji je pred nama, listopadu, obilježava se Dan mentalnog zdravlja, točnije 10. listopada. **Što je uopće mentalno zdravlje i koliko je bitno za svakog od nas?**

Mentalno zdravlje je stanje dobrobiti koje nam omogućava da se nosimo sa svim životnim izazovima i svakodnevicom. Tjelesno i mentalno zdravlje međusobno se nadopunjuju i jednako su važni za ostvarivanje potencijala i ispunjen život pojedinca. U društvu se često naglašava važnost tjelesnog zdravlja, dok se mentalno zdravlje često povezuje uz poremećaje kao što su depresija ili anksioznost. To je pogrešno jer podrazumijeva da je potrebno obratiti pozornost na mentalno zdravlje tek kad je ono narušeno. Ono što bi trebali umjesto toga jest svakodnevno voditi brigu o sebi, svojim osjećajima i međuljudskim odnosima.

Mentalno zdravlje ne znači da smo uvijek sretni i ugodno raspoloženi. Svi se suočavamo sa životnim teškoćama, stresovima i gubicima i tada se osjećamo ustrašeno, zabrinuto, ljutito, tužno... Ono što nam dobro mentalno zdravlje

omogućava jest da svoje emocije prihvatimo i uhvatimo se u koštac s teškoćama koristeći svoje resurse, vještine i sposobnosti.

Mentalno zdravlje podrazumijeva sljedeće:

- bavljenje produktivnim aktivnostima – onima koje uključuju naša osjetila, emocije i intelekt, a pomažu nam da rastemo i razvijamo se. To ne mora biti nešto "veliko" poput pisanja projekta, produktivni smo i kada kuhamo ručak, čitamo knjigu ili organiziramo druženje.
- sposobnost da se mijenjamo, prilagođavamo i nosimo s teškoćama i stresom. Recimo, da pripremamo večeru i shvatimo u zadnji tren kako smo zaboravili kupiti salatu. Kad smo dobrog mentalnog zdravlja možemo razmišljati o drugim mogućnostima, možemo otići u dućan, možemo odustati od salate ili čak zamoliti nekoga od gostiju da ju kupi pri dolasku,

možemo pogledati u hladnjaku imamo li kakvu alternativu... Zadržavamo fleksibilnost i možemo rješavati probleme. Kada nam je mentalno zdravlje narušeno, počinjemo gubiti tu fleksibilnost i koristimo uvijek iste strategije za suočavanje s problemima bez obzira jesu li prikladne situaciji ili nisu. Ili izbjegavamo suočavanje s teškoćama općenito, a to bi u gore navedenoj situaciji značilo npr. otkazivanje večere.

- ispunjavajuće odnose. Odnose u kojima se osjećamo sretnije, snažnije, u kojima dobivamo podršku i potvrdu da smo vrijedni i važni baš takvi kakvi jesmo. Njeguemo recipročne, uzajamno zadovoljavajuće i dugoročne odnose s obitelji i prijateljima. Kada se suočavamo sa životnim izazovima i teškoćama, podrška i razumijevanje drugih pomažu nam da ih lakše prebrodimo.

KAKO OČUVATI DOBRO MENTALNO ZDRAVLJE

UČITE NOVE STVARI

Stjecanje novih znanja i vještina može povećati vaše samopouzdanje i biti jako zabavno, pokušajte nešto novo ili ponovno otkrijte stari interes.

POVEŽITE SE

Podržavajući odnosi mogu dovesti do veće sreće i poboljšati vaše samopouzdanje. Uložite vrijeme u razvijanje odnosa s ljudima oko sebe, obitelji, prijateljima, kolegama, susjedima.

OBRATITE PAŽNJU - ODVOJITE TRENUTAK

Svijest o svojoj okolini i iskustvima poboljšava samospoznaju i samorazumijevanje, koji doprinose poticanju pozitivnog mentalnog zdravlja. U ubrzanom životu nije lako odvojiti trenutak, ali evo nekoliko ideja kako "obratiti pažnju":

- odvojite vrijeme za uživanje u obroku ili za vrijeme bez mobitela i drugih uređaja
- prošetajte se mjestima koja vas opuštaju

BUDITE AKTIVNI

Aktivnost ima mnoge pozitivne učinke, uključujući smanjenje stresa, povećanje energije i jačanje imunološkog sustava. Pokušajte uključiti neku zabavnu tjelesnu aktivnost u svoju svakodnevnicu, koristite stepenice umjesto dizala, izidite u šetnju ili brzo hodanje.

UZVRATITE

Pomaganje, dijeljenje i općenito ljubaznost prema drugima promiče

osjećaj vlastite vrijednosti, može emocionalno ispunjavati, jača zajednicu i pomaže u održavanju pozitivnog stava:

- zahvalite, pozdravite
- učinite nešto lijepo za blisku ili poznatu osobu, a možda i za nekog nepoznatog
- istražite mogućnosti volontiranja

Prema istraživanjima, ovih pet jednostavnih aktivnosti poboljšat će vaše osobno zadovoljstvo i sreću, smanjiti stres i anksioznost te potaknuti pozitivno mentalno zdravlje.

Dobro mentalno zdravlje nije samo stvar pojedinca. Da bismo bili produktivni, ostvarivali zadovoljavajuće odnose i doprinosili zajednici, moramo biti okruženi drugim mentalno zdravim ljudima i zajednicom koja potiče produktivnost i suradnju te cijeni naš doprinos. Mentalno zdravlje je temelj dobrobiti i dobrog funkcioniranja pojedinca, ali i zajednice.

MITOVI:

1. SAMO ODREĐENI LJUDI IMAJU TEŠKOĆA S MENTALNIM ZDRAVLJEM.

Činjenica: baš kao i naše fizičko zdravlje (prehlade, alergije, razna oboljenja organa ili prelomi kostiju) tako i naše mentalno zdravlje može varirati „gore - dolje“. Svatko od nas može se susresti s teškoćama mentalnog zdravlja.

2. PROBLEMI S FIZIČKIM ZDRAVLJEM TEŽI SU OD PROBLEMA S MENTALNIM ZDRAVLJEM.

Činjenica: samo zato što ne možete vidjeti mentalnu bolest ne znači da je manje bolna ili iscrpljujuća nego neka fizička bolest. Problem mentalnog zdravlja može se osjećati jed-

nako loše ili čak i gore od bilo koje druge bolesti i zahtijeva jednako veliku podršku.

3. MENTALNA BOLEST JE NEIZLJEČIVA.

Činjenica: ono što se često krivo shvaća o problemima mentalnog zdravlja jest da oni ne definiraju osobu ili njezin potencijal u životu. Oporavak je moguć uz pravu potporu i ljudi mogu, i to i čine, nastaviti živjeti ispunjene živote.

4. PROBLEMI S MENTALNIM ZDRAVLJEM SU RIJETKI.

Činjenica: problemi s mentalnim zdravljem su česti i vjerojatno ćete poznavati nekoga tko ih je iskusio.

Jedna od pet osoba će tijekom života doživjeti problem iz područja mentalnog zdravlja. Mentalne teškoće uključuju i prolazne psihičke smetnje i probleme, emocionalne krize i patnje izazvane neugodnim životnim događajima (gubitak drage osobe, gubitak posla, kronična bolest).

5. PROBLEMI S MENTALNIM ZDRAVLJEM ZNAK SU SLABOSTI.

Činjenica: fizička ozljeda ne čini osobu slabom, niti život s problemom mentalnog zdravlja. Ono je uobičajen dio ljudskog iskustva i može se dogoditi svakome. Mnogi istaknuti, uspješni i inspirativni ljudi iskusili su mentalno loše zdravlje i mnogi dobivaju snagu iz tog iskustva.

INTERVJU

MARIO PODBOJ

viši stručnjak za tehnološko održavanje u regiji Osijek

Razgovor vodila: **Ida Balog**

• **U krugu odašiljača „Belje Đuro Podboj“ koji nosi ime Vašeg oca, svake se godine u kolovozu obilježava obljetnica njegove pogibije. Što za Vas znači taj datum i činjenica da se njegova nesebičnost i hrabrost i dan danas pamte?**

Na brojnim se mjestima diljem naše domovine obilježavaju slične tragič-

Naš sugovornik u OIV je stigao 2007. godine kao inženjer-pripravnik, ali uz OIV ga veže mnogo toga. Većina naših kolega dobro ga poznaje, a oni koji ga ne znaju barem su čuli za njega ili za njegova oca. Svoju priču o stečenim prijateljstvima, ali i izazovima kojima se susreće podijelio je s nama u nastavku ovoga intervjua.

ne obljetnice. Na njima se također često čuju slične riječi koje ponekad zvuče prepisane ili naučene napamet. Međutim, istina Domovinskog rata i hrvatskih branitelja niti ne može zvučati drugačije kad je ona samo jedna, uvijek jednaka i vezana uz iste emocije.

Ono što bih u tom duhu rekao je da me, kao i proteklih godina tako i dan danas, žalosti što sam ostao bez oca i neizmjereno sam tužan. No, u isto

vrijeme ponosan sam što njegova i moja tvrtka dostojanstveno obilježavaju taj dan. Sretan sam što u našim glasnicama, biltenima ili u dnevnim medijima, piše tko je moj otac bio i gdje je braneći našu domovinu stradao od srpskog agresora. Na taj će način i nove generacije, mladići i djevojke znati što se događalo. Možda će zvučati kao floskula, ali dok god se mi ili neki drugi ljudi na taj dan nastavimo okupljati, njegova žrtva neće biti uzaludna.

• **Vašeg oca uvijek se rado prisjećaju njegovi kolege, od kojih su mnogi sada i Vaši kolege. Tako je u našem OIV Podcastu Ivan Kanjir spomenuo njihovo veliko prijateljstvo i prijateljstvo koje je s Vama izgradio. Koliko su zapravo Vaš otac i njegovi kolege koji Vas poznaju od rođenja utjecali na odabir buduće karijere i OIV-a kao tvrtke u kojoj ste poželjeli graditi karijeru?**

Netko od njih je uvijek bio prisutan u mom životu bilo kroz neku svesrdnu pomoć oko škole, stručne prakse ili pak druženja. Naravno da su utjecali na moj odabir karijere jer tko ne bi volio raditi i biti okružen ljudima koje si kroz djetinjstvo gledao kao uzore. Svako naše druženje upotpuni priča o nekoj dogodovštini iz vremena dok su radili zajedno s mojim ocem, a sve te priče u meni probude lijepa sjećanja na njega. Kada čovjek malo promisli o tom njihovom zajedništvu i lijepim trenucima provedenim na terenima, tko ne bi poželio raditi među njima. Ne želim nabrajati naše „senatore“ koji su mi prirasli srcu jer neki na žalost više nisu s nama, a ne bih ni htio nekoga izostaviti.

• **Recite nam nešto o svom dosadašnjem studentskom i radnom iskustvu. Koliko Vas je fakultet pripremio za posao u OIV-u?**

Stvarno vrijedi ona stara uzrečica "Od kolijevke pa do groba, najljepše je dačko doba". Uvijek pamtim svoj prvi teren u okolici Zagreba, nas dva mlada zaposlenika tek izašli s faksa nosimo neke kante pa pitamo starijeg kolegu kada ćemo donijeti i ugraditi filtere. On se lijepo nasmijao i rekao nam „Dečki znate one kante što ste nosili? E pa to su vam filteri“, a na fakultetu je filter samo mala kućica. 😊

Moj početak u OIV-u je bio 2007. godine u FM grupi gdje sam proveo nešto više od godinu dana. Nakon toga sam bio u Odjelu veza tj. radiokomunikacija do 2010. godine kada sam došao u Regiju Osijek gdje sam i danas. Smatram da je tih nešto više od dvije godine provedenih u Zagrebu uvelike pomoglo mojim današnjim stručnim znanjima i kompetencijama. Budući da radim u regiji postao sam „Katica za sve“ kao i većina nas koji radimo po našim regijama.

• **Poznato nam je kako tehnologija ubrzano**

napreduje. Koliko je izazovno kontinuirano učiti i primjenjivati nova znanja?

Moram priznati da se tehnologija mijenja iz dana u dan, sve postaje nekako manje no postoji uzrečica „Manje je više“. Rad s raznim tehnologijama iziskuje mnogo učenja. Ponekad je to i samoučenje što je izazovno, a nekada imamo organizirana školovanja. Osobno sam tip osobe koja najbolje uči u stvarnim situacijama.

• **S obzirom da je Vaš posao smješten u Regiju Osijek, koliko ste često na terenu i odlazite li na intervencije i u druge regije?**

Na terenu smo u posljednje vrijeme gotovo stalno. Trenutno se radi dosta na projektu Metmonic, a prije toga se dugo radilo na SWAP-u za Telemach stoga sam dosta na terenu. Rijetko se dogodi da idem u druge regije, ali ima i toga. Prošle godine sam bio u Regiji Zadar i moram priznati da mi je dobro došlo malo promijene. Bila je super ekipa, puno posla i sve je dobro prošlo. Kolege su mi govorili ideš malo na more raditi, ali čak i uz najbolju volju i s ogromnog stupa na brdu nisam vidio ni „m“ od mora.

• Što je najznačajnije što ste naučili tijekom svog rada, a koju situaciju biste izdvojili kao najzahtjevniju?

Mislim da sam se specijalizirao za timski rad, a s obzirom da nemam stalnu ekipu naučio sam se prilagođavati. Svakako je rad na visini najzahtjevniji i najizazovniji, ali meni je to nekako i najlakše raditi. Možda jedna izdvojena situacija datira od mojih početaka rada u Regiji Osijek, kada smo radili od 7.30 ujutro pa do idućeg dana oko 16 sati. Imali smo čak vremena i odspavati od 22 sata do ponoći i onda od 1 do 3 ujutro.

• S kim najviše surađujete?

Surađujem sa svim sektorima. No, najviše surađujem s „Mehanikom“ i „Energetikom“ jer nam oni često dolaze u regiju u ispomoć oko zahtjevnijih montaža. Od kolega s kojima surađujem telefonski naravno da su na prvome mjestu kolege iz našeg „Houstona“.

• Prednosti i nedostaci Vašeg posla?

Moj posao je dinamičan i ima puno novonastalih izazova, nekako je spoj uredskog i terenskog posla. Kada ste na terenu vremenski uvjeti često znaju stvarati probleme što je veliki nedostatak pogotovo u trenutku kada se osjećate kao pingvin ili pak kada se rastapate na suncu. Naravno da kada ste po cijele dane na terenu poželite se ureda i obrnuto. Budući da sam, između ostalog zadužen i za pasivna dežurstva najveći nedostatak je kada zazvoni mobilni telefon usred noći nakon čega slijedi odlazak na neku egzotičnu lokaciju. No, svi nedostaci se brzo zaborave u dobrom radnom okruženju, kada se riješi neki problem ili završi zahtijevan posao. Najveća prednost mog posla je suradnja sa kolegama koji su stvarno stručnjaci u svom poslu i nemaju problema podijeliti svoje znanje s drugima.

• Biste li s kime zamijenili radno mjesto barem na jedan dan?

Unutar kompanije nemam želju mijenjati se ni s kime. Uvijek sam volio voziti sve što ima kotače pa bih to nadogradio i zamijenio se jedan dan s pilotom aviona.

• Jeste li u OIV-u tijekom godina stekli prijatelje s kojima provodite vrijeme izvan radnog vremena?

Naravno, kod nas je rasadnik dobrih i plemenitih ljudi. Zbilja nas u OIV-u ima svih „fela“ i smatram da si je svatko našao prijatelja s kojim provodi svoje slobodno vrijeme. Imate mnogo primjera kolega koji su postali kumovi. Ako razmislite koliko ljudi svake godine dolazi na malonogometni memorijalni turnir za pokojne kolege i ako ste tamo i osvrnete se oko sebe dalo bi se zaključiti da u našoj kompaniji postoji zajedništvo. Zbog nekih prijateljstva sam imao i problema 😊, ali uvijek treba biti uz svoje prijatelje.

• Kako provodite slobodno vrijeme?

Slobodno vrijeme provodim u društvu sebi dragih ljudi na raznorazne načine. Rekreativski se bavim sportom, no s obzirom da sam okačio kopačke o klin počeo sam voditi svoju malonogometnu ekipu na turnirima.

U zadnje vrijeme uključen sam u rad boksačkog kluba Mladost iz Osijeka. Zajedno s prijateljima pokušavam privući što više djece u klub, a cilj nam je omogućiti im druženje uz učenje plemenite vještine boksa. Evo

već prve godine iznjedrili smo jednog prvaka Hrvatske u svojoj kategoriji. Volim otići pogledati nogometne utakmice, a većinom idem u Opus Arenu tj. prije u Gradski Vrt jer mi domicilni stadion Poljud nije u blizini.

Obilježena 32. obljetnica pogibije hrvatskog branitelja i djelatnika OIV-a Đure Podboja

23. kolovoza 2023. u mjestu Popovac u Osječko-baranjskoj županiji u krugu odašiljača Belje **Đuro Podboj** obilježena je 32. obljetnica pogibije Đure Podboja, zaposlenika OIV-a koji je izgubio život braneći taj odašiljač od agresora.

Đuro je bio heroj koji je za vrijeme Domovinskog rata do zadnjih snaga branio odašiljač na kojem je radio, a koji sada ponosno nosi njegovo ime. S obzirom na položaj, objekt Belje bio je od posebne važnosti zbog odašiljanja informativnog programa o kojem su ovisili brojni stanovnici Slavonije, Srijema, Baranje i dijela Podravine. Prestankom odašiljanja signala s tog odašiljača došlo bi do komunikacijskog prekida plasiranja informacija za široko istočno područje Republike Hrvatske u trenucima kada su one imale veliku ulogu u borbi protiv agresora. Unatoč okupaciji i razaranjima sustav Odašiljača i veza cijelo je vrijeme odašiljao radijske i televizijske programe Hrvatske radiotelevizije čime je spriječena informativna blokada. Zahvaljujući tome ostvarena je pobjeda i u medijskom ratu, a naš dragi kolega za to je dao svoj život.

Održan 9. „Memorijalni malonogometni turnir Denis Karlo Petrinec“

Pripremila: Ida Balog

1. mjesto - Petrinci
2. mjesto - Dice
3. mjesto - OIV

Ekipe (sudionici):

- OIV
- MEHANIKA
- DICE
- PETRINCI
- VNK PURGER
- ŽUPA SV. MARKA KRIŽEVČANINA

Tradicionalni „Memorijalni malonogometni turnir Denis Karlo Petrinec“ održan je početkom srpnja u NK Ponikve u zagrebačkim Gajnicama u čast poginulom kolegi čije ime turnir i nosi, a deveto izdanje ovog sportskog događaja i ove je godine okupilo velik broj posjetitelja.

Natjecanje šest ekipa raspoređenih u dvije skupine započelo je u ranim popodnevним satima i završilo pobjedom ekipe „Petrinci“ nad ekipom „Dice“, dok je treće mjesto osvojila ekipa „OIV“.

Ono što je najbitnije jest da su ponovno prikupljena značajna novčana sredstva koja su kao i prošle godine, na zahtjev obitelji Petrinec, predana obiteljima kolega **Darka Bratkovića** i **Željka Mrkocija** koji su nas također prerano napustili.

Zahvaljujemo svima koji su na bilo koji način sudjelovali u obilježavanju sjećanja na drage kolege.

„Iza nas je još jedan uspješno održan „Memorijalni malonogometni turnir Denis Karlo Petrinec“. Prije svega bih želio čestitati svim organizatorima na odličnoj pripremi i realizaciji ovog događaja. Stvarno je bio užitak biti djelom ovog kolektiva. Također, veliko hvala svima koji su se na bilo koji način pridružili ovoj hvalevrijednoj humanitarnoj akciji. Ponovno smo pokazali veliko srce te kako ćemo uvijek biti tu za obitelj pokojnih kolega. Što se tiče samog sportskog dijela, ovo je definitivno bio najjači turnir do sada. Svi koji su gledali utakmice mogli su uživati u lijepim potezima i zanimljivim završnicama. Čestitam još jednom pobjednicima, ekipi Petrinci koji su sasvim zasluženno osvojili prvo mjesto. Potruditi ćemo se da sljedeće godine budemo još bolji. Vidimo se sljedeće godine!“

Nikola Sigurnjak, organizator sportskog dijela natjecanja

SANTA DOMENICA TRIFEKTA WEEKEND 2023 Spartan Race utrka prvi puta u Hrvatskoj

Pripremila: **Ida Balog**

Ova vrsta događaja spaja prirodu i ekstremni *wellness* te je odlična za promociju, razvoj lokalne zajednice i poticanje aktivnog turizma. Ujedno predstavlja novo sportsko iskustvo, a godišnje se održi više od 450 Spartan Race utrka diljem svijeta.

Globalna utrka Spartan Race održava se u čak 37 zemalja diljem svijeta, a ove je godine prvi puta održana i Hrvatskoj, točnije u gradu Sveta Nedjelja i to od 15. do 16. srpnja 2023. godine.

Svjetskoj slavi vodeće svjetske kompanije Spartan u kategoriji *Extreme Wellness* doprinijela je i činjenica kako se radi o vrsti sportskog događaja koji izaziva sudionike da pređu vlastite granice. Osim što potiče dobrobiti za fizičko i mentalno zdravlje, sudjelovanjem na utrkama čije staze zahtijevaju prolazak kroz brojne, često blatne prepreke, sportskim entuzijastima podiže i razinu adrenalina.

Sudionici mogu birati nekoliko opcija u programu koji uključuje čak tri različite staze, a jednu od njih odabrao je i predsjednik našeg ŠRD-a, **Jan Šturik**.

„Budući da sam se prvi puta susreo s ovakvom vrstom utrke, odlučio sam se za Sprint stazu koja je dugačka pet kilometara. Sastoji se od 20 prepreka, a izvodi se *trail* trčanjem na terenu bez ceste s vodom i blatom. Osim toga, uključuje i penjanje po zidovima, puzanje pod žicom, prelaženje raznih prečki, bacanje koplja i slično. Malo je reći da je bilo interesantno, a svima koji su zainteresirani za sudjelovanje na ovakvoj vrsti događaja svakako bih preporučio da se barem jednom okušaju u tome. S obzirom da postoji mogućnost sudjelovanja timova nadam se da će nas na sljedećem izdanju biti više.“

ZAPOSLENICI IZVAN OIV-A – STIPE PLETIKOSIĆ

Olimpijski sport - hokej na travi

Pripremila: **Anita Škornjak**

Jedan od najstarijih sportova uopće te sport koji se ubraja u atraktivne, dinamične i strastvene sportove je hokej na travi. Zbog svoje kompleksnosti zahtjevnosti hokej na travi je tehnički najzahtjevniji sport od svih sportova koji postoje. Naš kolega **Stipe Pletikosić** odabrao je baviti se hokejom na travi još u mladosti, nakon privremenog prekida nedavno mu se vratio, a o vlastitom iskustvu tijekom bavljenja ovim sportom ispričao nam je u svom autentičnom stilu.

„Ljepota bavljenjem ovim sportom leži u činjenici da se prvi puta s hokejom možeš susreti i s dvadeset godina, a tako sam i ja počeo davne 1999. godine. Za vrijeme studiranja dok sam živio u domu, jedan od odgajatelja bavio se hokejom te mi je predložio da se priključim. Probao sam, svidjelo mi se cijelo okruženje vezano uz taj sport i ostao sam.

Hokej na travi zahtjevan je kao i većina drugih sportova, a može ga se usporediti s nogometom jer je teren približnih dimenzija te je broj igrača u polju također deset. Od igrača se očekuje puno trčanja, sprintova, a ima dosta duela. Osobno sam o samoj igri naučio osnovnu tehniku, ali sam praktički od početka

krenuo golmanskim putem. To mi je oduvijek najbolje išlo.

Cijeli period studiranja i malo nakon toga proveo sam u HK Trešnjevka, a nakon pet godina nastupio je prilično dug prekid. Razlog je bio vrlo jednostavan, preseljenje i roditeljske obaveze u koje nikako nisam mogao uklopiti i hokej. Ljubav prema tom sportu vratila me nakon dvadesetak godina na travnati teren te sada ponovo treniram s većinom igrača s kojima sam trenirao u mladosti, ali ovaj puta u veteranskoj kategoriji. Treninzi se održavaju dva puta tjedno, ali zbog svih obaveza moj uspjeh je doći na barem jedan termin. U veteranskoj konkurenciji natječemo se na utakmicama u Pr-

venstvu Hrvatske, a najvažnija stvar u našim godinama je sudjelovati.

Što se tiče mojih planova vezanih uz hokej na travi vrlo su jednostavni, a to je baviti se ovim sportom što dulje jer to znači da sam u dovoljno dobrom fizičkom stanju.“

Predsjednik HK Trešnjevka **Miše Sablijić** dodatno nam je istaknuo detalje o klubu na Trešnjevci te o hokeju na travi općenito.

„Hokej klub Trešnjevka osnovan je 1960. godine te danas u klubu organizirano provodimo školu hokeja na travi. U svom članstvu okupljamo dječake i djevojčice u kategorijama od pionira do juniora. Imamo mušku i žensku seniorsku ekipu koje su iznjedrile mnoge vrhunske hrvatske reprezentativce. Uz odgajanje prvoklasnih talenata negujemo i amaterski duh hokeja na travi koji je u Hrvatskoj prvenstveno rekreativni sport.

HK Trešnjevka promiče obiteljsko i prijateljsko druženje, čime je prepo-

znatljiv među ostalim klubovima u Hrvatskoj. Roditelji volonteri u tome imaju najveću ulogu i klub im je na tome duboko zahvalan. Svi treneri uz sportski razvoj djece potiču i dobar odgoj grupe i pojedinca. Svaki sport ima svoju kulturu, a mi se svojom, hokejaškom, ponosimo.

U Hrvatskoj postoji osam hokejskih klubova od kojih je šest u Zagrebu, jedan u Svetom Ivanu Zelina i jedan u Splitu. Također imamo i tri terena s umjetnom travom te se natječemo u Prvenstvu Hrvatske u svim dobnim kategorijama.

Pozivamo sve zainteresirane da nam se pridruže i nastave s nama istraživati sve atraktivnosti ovog sporta.

Za početak skenirajte ovaj QR kod i doživite atmosferu na travi, a nakon toga očekujemo vas u klubu!

OIV Back to work 2023

.....

Ove smo se godine ponovo družili na Back to work zabavi i to usred zelenog Maksimira. Uz dobru hranu, glazbu i sunčano vrijeme zaslužno smo se okupili i opustili te vidjeli kolege koje nemamo priliku često vidjeti.

.....

Dobrodošli!

U proteklom razdoblju našem timu
priključilo se četvero novih zaposlenika.

Želimo im puno poslovnog uspjeha.

DARKO DVORNIK

Sektor za prodaju

ŠIMUN DUGANDŽIĆ

Sektor za tehnološko
održavanje

LUKA ZDRILIĆ

Sektor za tehnološko
održavanje

ANDREJ LADIŠ

Sektor za jezgrene mreže i IT

Pridružite se, pitajte, predložite

Dragi naši OIV-ovci,

novine koje se nalaze pred vama i koje smo zajedno kreirali namijenjene su svima nama kako bismo se svi zajedno informirali o bitnim događajima i novostima iz OIV-a, što bolje upoznali jedni druge i zabavili se uz zanimljivosti iz našeg OIV okruženja.

Želja je OIV novina pratiti naša aktualna događanja i zanimljive priče koje se, sigurni smo, kriju u svakom od nas jer znamo da postoji mnogo neispričanih zgoda i događaja koji često ostanu zaboravljena ili ih čuje tek dio nas. Stoga vas sve pozivamo da se **pridružite timu OIV novina** te svojom kreativnošću, mišljenjem i djelom pružite vlastiti doprinos sadržaju nadolazećih brojeva.

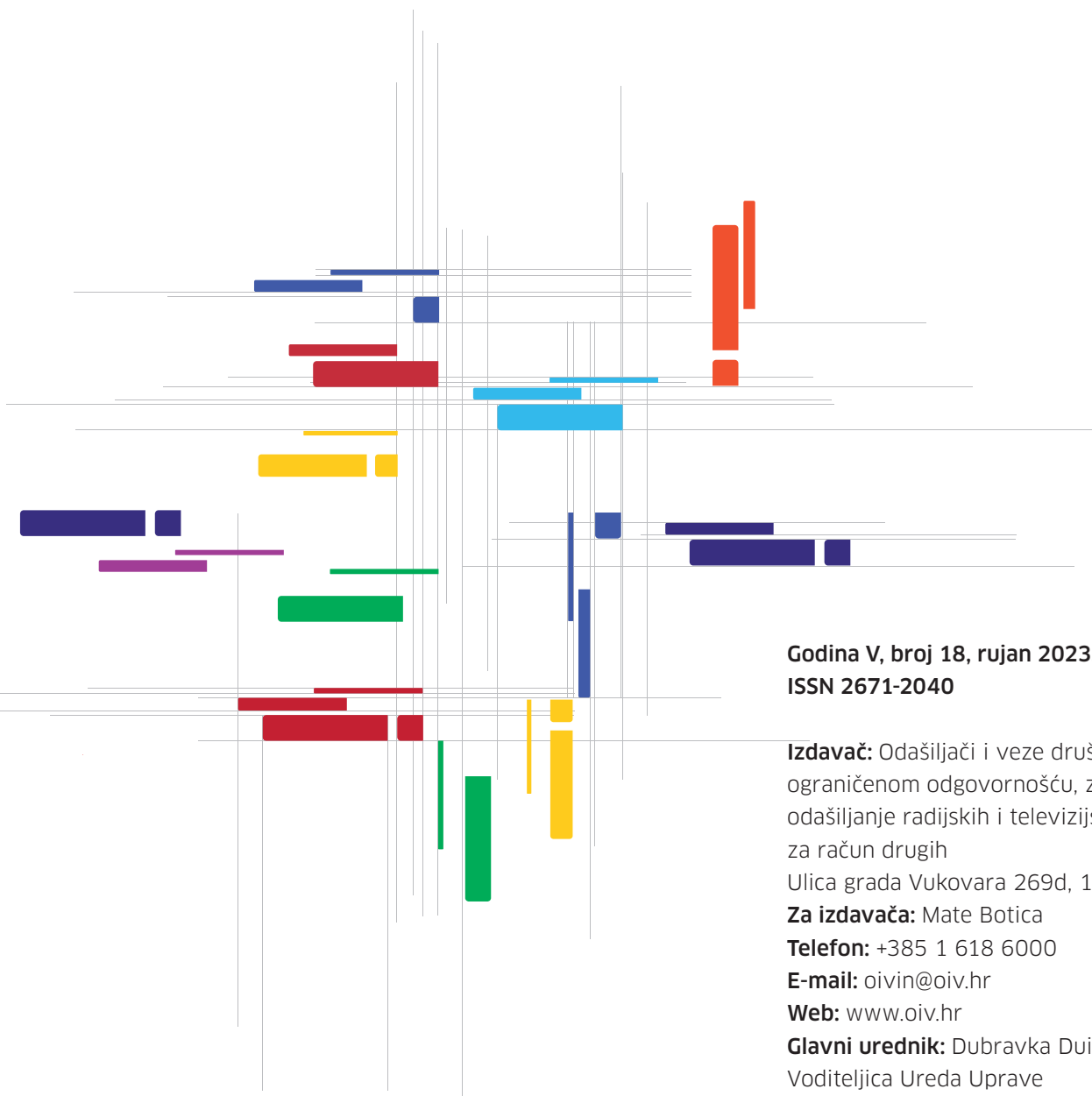
Vaše priče pošaljite nam na e-mail adresu oivin@oiv.hr

Neograničeni svuda

AUTOR: ŽELJKO JANDRAGIĆ	NAJPOZNATIJE ARH. NALAZIŠTE U SJEVER. MAKEDONIJI	POVEĆATI SE	PRIPADNICA NOMADSKOG NARODA U MONGOLJI, OBARKA	NOVI RADIO NA DAB+ PLATFORMI	USHIČENJE, ZANOS	ANDREJ KRAMARIĆ	VODENA VIDRICA I KRZNO OD NJE	"RAZRED"	"AUTO-MOTO DRUŠTVO"	BRITANSKI GLUMAC, OSKAROVAČ MICHAEL	NOGOMETAŠ HAALAND	SKUPA S *: NP U KOJEM JE OIV FIRE DETECT AI KAMERA	STALNA NOVČANA NAKNADA ZA RAD ILI SLUŽBU
GLOBALNA UTRKA 1. PUTA ODRŽANA U RH												NEPTUNJ SMISAO ZA SKLADNO U ODJEVANJU	
PODRED RIBA KOŠTUNJAČA, BAKALARKE								FILM VINKA BREŠANA GRAD U BELGIJI (ATH)					
MORSKA RIBA CIJENJENA MESA, KOMARČA						KOLJENASTO VRATILO IVO AMULIĆ							
PRIMOŠTENSKI KAMP									HRVATSKI KNJIZEVNIK I TEOLOG, ANDRIJA "RIVER"				
PRILOG: IZ JEDNOG MJESTA U SMJERU POD KUTOM							KRATAK ODSJEK VREMENA, ČAS, HIP					OTTO ANTONINI PRENIJETI KNJIZ. DJELO NA FILM	
	BILJARSKI STAP. KE PRIREĐIVAČ NEKOG PROJEKTA									NASLJEDNI CINITELJ			USMJERENOST OČUJU
"OTOCI"			KISIK DOMAĆI TRAJNI KOLAČ IZ DALMACIJE								DJELIČ TEKUĆINE KLAVIRIST, PIJANIST		
"RADIJUS"		SEAN PENN VELIKA ULAZNA VRATA								PREDNJA STRANA VRATA (ANAT.)			
"GENERAL DATA PROTECTION REGULATION"										PROSLAVLJENI HRV. ATLETSKI TRENER, LEO			
BRAZILSKI NOGOMETNI KLUB										INDIGO - BILJKA			
ŽIVAC										PORODICA DESETOKRAKIH MOR. GLAVONOŽACA			
DRŽAVA U JZ AZIJI (GLAVNI GRAD TEHERAN)					HRVATSKA PJESNIKINJA, VESNA (CRNA MASLINA)	BIVŠA PLIVAČICA BOJADŽI	OZNAKA ZA KRALJA U SAHU	PODRUČJE U KOJEM SE NALAZE OBJEKTI NEKE GO-SPODARSKE OSNOVE	RADIJ	ODOSTRAG, ODZADA STANOVNIK BALTIČKE DRŽAVE			
ZLATAN IBRAHIMOVIĆ			USPRKOS SVEMU PRIJEDLOG U ZNAČENJU IZUZIMANJA					KAJKAVSKA UPITNA ZAMJENICA					REDATELJ KAZAN
SUPROTNI VEZNIK		DODATAK SALATI AUSTRALSKA PTIČA TRKAČICA					BLAGAJNICE TANKA PAMUČNA TKANINA						
ŽENA KOJA OBRADUJE DRVO TESANJEM									AUSTRIJSKI PJESNIK IZ 19/20. ST., GEORG ARSEN				
JEDINICE OTPORA ELEKTRIČNE STRUJE				ZAJEDNICA DRŽAVA ILI NARODA "ENERGIJA"						GRAD U SREDIŠNJOJ ITALJI "RIZMA"			
MOR, RIBA RUŽIČASTE BOJE IZ POR. LJUSKAVKI, ARBUN								SREDIŠNJI MEKANI DIO BILJNOG IZDANKA					*

RJEŠENJE PRETHODNOG BROJA: digitalni radio, otoman, imovina, tavan, skeleto, okolišno, erik, karo, pula, sram, bajs, aza, otimam, n, ke, albit, stra, gr, platnara, rak, ina, v, sasi, u, loto, sobar, krč, obrtaljka, azoik, poziv europi, za, ura, empirizam, dijete, jenisej

Godina V, broj 18, rujan 2023.
ISSN 2671-2040

Izdavač: Odašiljači i veze društvo s
ograničenom odgovornošću, za prijenos i
odašiljanje radijskih i televizijskih programa
za račun drugih

Ulica grada Vukovara 269d, 10 000 Zagreb

Za izdavača: Mate Botica

Telefon: +385 1 618 6000

E-mail: oivin@oiv.hr

Web: www.oiv.hr

Glavni urednik: Dubravka Duilo,
Voditeljica Ureda Uprave

Uredništvo: Ida Balog, Anita Škornjak i
Andrea Širić

Priprema i uređuje: Odjel za korporativne
komunikacije, marketing i brand manage-
ment

Ideja i koncept: Odjel za korporativne ko-
munikacije, marketing i brand management

Lektura: Odjel za korporativne komunikaci-
je, marketing i brand management

Grafički prijelom: Andrea Širić

Tisak: KERSCHOFFSET d.o.o.

Naklada: 700 primjeraka

List je besplatan

Odašiljači i veze d.o.o.

Podizanje hrvatske zastave
na objektu Uljenje

